PENSIOENFONDS
ARCHITECTENBUREAUS

Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus **Pensioenreglement 2015**

Dit pensioenreglement is een uitgave van
Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus

administrateur
APG Rechtenbeheer N.V.
Postbus 637, 1000 EE Amsterdam
Basisweg 10, 1043 AP Amsterdam

datum
1 januari 2026

Inhoud

1.	**Over uw deelname aan de pensioenregeling**	4
Artikel 1	Wanneer neemt u deel?	4
Artikel 2	Uw 'oude' pensioen meenemen?	5
Artikel 3	Wie zijn gemoedsbezwaarden?	5
2.	**Over de pensioenregeling**	6
Artikel 4	Wat geldt voor deze pensioenregeling?	6
Artikel 5	Hoe bouwt u pensioen op?	6
Artikel 6	Gaat uw pensioen omhoog als de prijzen stijgen?	8
3.	**U gaat met pensioen**	9
Artikel 7	Uw ouderdomspensioen	9
Artikel 8	Uw keuzes	9
Artikel 9	U gaat eerder of later met pensioen	10
Artikel 10	U ruilt partnerpensioen om voor extra ouderdomspensioen	11
Artikel 11	U ruilt ouderdomspensioen om voor extra partnerpensioen	12
Artikel 12	U kiest eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen	12
Artikel 12a	U kiest voor uitbetaling van een bedrag ineens	13
4.	**U gaat met verlof**	14
Artikel 13	Gaat u met verlof?	14
5.	**U overlijdt**	15
Artikel 14	Wat gebeurt er als u overlijdt?	15
Artikel 15	Wat is het partnerpensioen?	15
Artikel 16	Hoeveel pensioen krijgt uw partner?	15
Artikel 17	Hoeveel pensioen krijgt uw partner als u ook een ex-partner heeft?	16
Artikel 18	Zijn er situaties waarin uw partner geen of minder pensioen krijgt?	16
Artikel 19	Wat is het wezenpensioen?	17
Artikel 20	Wanneer is iemand uw kind?	17
Artikel 21	Wanneer krijgt uw kind wezenpensioen en wanneer stopt het wezenpensioen?	17
Artikel 22	Hoeveel pensioen krijgen uw kinderen?	17
Artikel 23	Hoeveel pensioen krijgt uw kind als beide ouders zijn overleden?	19
Artikel 24	Overlijdt u tijdens uw verlof?	19
6.	**U gaat uit dienst**	20
Artikel 25	Wat gebeurt er met uw pensioen?	20
Artikel 26	Kunt u een deel van uw ouderdomspensioen uitruilen voor extra partnerpensioen?	20
Artikel 27	Welke informatie krijgt u van ons?	20
Artikel 28	Wilt u uw pensioen meenemen naar uw nieuwe werkgever?	20
Artikel 29	Gaat uw pensioen omhoog als de prijzen stijgen?	21
Artikel 30	Heeft u een klein pensioen bij ons opgebouwd?	21
Artikel 31	Kunt u blijven deelnemen aan deze pensioenregeling als u uit dienst bent?	21
Artikel 32	Hoe kan ik dit regelen?	21
Artikel 33	Welke voorwaarden gelden dan?	22
Artikel 34	Geniet u winst uit onderneming?	22
Artikel 35	Wanneer eindigt de vrijwillige voortzetting?	22
7.	**U bent arbeidsongeschikt**	24
Artikel 36	Wat gebeurt er als u arbeidsongeschikt bent?	24
Artikel 37	Premievrije pensioenopbouw als u arbeidsongeschikt bent en een WAO-uitkering krijgt	24
Artikel 38	Premievrije pensioenopbouw als u arbeidsongeschikt bent en een WIA-uitkering krijgt	26
8.	**U en uw partner gaan uit elkaar**	29
Artikel 39	Scheiding en uw ouderdomspensioen	29
Artikel 40	Scheiding en partnerpensioen	30
9.	**Over de betaling van uw pensioen**	33

Artikel 41 Hoe krijgt u uw pensioen? 33
Artikel 42 Wat geldt als u in het buitenland woont? 33
Artikel 43 Wat is de afkoop van pensioen? 33
Artikel 44 Hoe kopen wij uw klein ouderdomspensioen af? 34
Artikel 45 Hoe kopen wij uw klein partnerpensioen en klein wezenpensioen af? 34
Artikel 46 Hoe kopen wij het klein bijzonder partnerpensioen af? 35
Artikel 47 Hoeveel geld krijgt de rechthebbende als wij pensioen afkopen? 35
10. Over de kosten van de pensioenregeling 36
Artikel 48 Wie betaalt de premie voor de pensioenregeling? 36
Artikel 49 Hoe berekenen wij uw premie? 36
Artikel 50 Wat doen we met de premies? 36
Artikel 51 Wat geldt als mijn werkgever geen premie heeft betaald? 36
11. Informatie over uw pensioen 38
Artikel 52 Welke informatie krijgt u? 38
Artikel 53 Welke informatie geeft u het pensioenfonds? 39
Artikel 54 Hoe verstrekken wij informatie? 39
12. Bijzondere situaties 40
Artikel 55 Situaties die niet geregeld zijn 40
Artikel 56 Dit is niet toegestaan 40
Artikel 57 Kan de pensioenopbouw verlaagd worden? 40
Artikel 58 Kunnen de pensioenen omlaag gaan? 40
Artikel 59 Kan de pensioenregeling worden aangepast? 41
Artikel 60 Moeten we de pensioenregeling aanpassen van de Belastingdienst? 41
13. Overgangsbepalingen 42
Artikel 61 Voor wie gelden de overgangsbepalingen? 42
Artikel 62 Vervallen reglement 42
Artikel 63 Wat zijn de regels als uw pensioen is ingegaan voor 2015? 42
Artikel 64 Wat geldt als u arbeidsongeschikt bent? 42
Artikel 65 Wat gebeurt er met uw opgebouwde pensioen uit de oude pensioenregeling? 42
14. Begrippenlijst 44
Bijlage 1: Berekening van de keuzes voor uw pensioen 49
Bijlage 2: Gemoedsbezwaarde 69

1. Over uw deelname aan de pensioenregeling

Artikel 1 Wanneer neemt u deel?

1.1 Wanneer neemt u deel?

U neemt deel aan deze pensioenregeling als u:
- een arbeidsovereenkomst heeft met uw *werkgever*; en
- als uw *werkgever* ervoor gekozen heeft om de pensioenregeling voor haar werknemers vrijwillig onder te brengen bij het *pensioenfonds* of als de *verplichtstellingsbeschikking* van toepassing is op uw *werkgever*.

U bent geen *deelnemer* als u:
- bestuurder bent van een NV of BV, die uw *werkgever* is; of
- *directeur-grootaandeelhouder* bent van een NV of BV., die uw *werkgever* is; of
- leerling of student bent van een school of onderwijsinstelling en tijdens de stageperiode werkt in dienst van uw *werkgever;* of
- tijdens uw studie werkt in dienst van uw *werkgever* voor het opdoen van praktische ervaring.

Wordt u arbeidsongeschikt en eindigt uw arbeidsovereenkomst daardoor? En heeft u recht op premievrije deelname wegens *arbeidsongeschiktheid*? Dan stopt uw deelname:
- wanneer u de *AOW*-leeftijd bereikt.
- als u niet meer premievrij opbouwt. De voorwaarden leest u in hoofdstuk 7.
- als u overlijdt voordat u met pensioen gaat.

Dit geldt ook:
Uw deelname stopt niet indien u, na de beëindiging van uw dienstbetrekking, de pensioenopbouw vrijwillig voortzet. De voorwaarden leest u in hoofdstuk 7.

Vanaf de eerste dag van de maand waarin u 67 wordt, bouwt u geen pensioen meer bij ons op en eindigt uw deelname.

1.2 Wanneer start uw deelname?

Uw deelname start:
- op de dag dat u in dienst komt bij uw *werkgever*; of
- op een later gelegen tijdstip, namelijk:
    - op de dag dat uw *werkgever* verplicht wordt aangesloten bij het *pensioenfonds*; of
    - op de dag dat uw *werkgever* vrijwillig wordt aangesloten bij het *pensioenfonds*.

Dit geldt ook:
Komt pas later vast te staan dat u werkte op basis van een arbeidsovereenkomst? Dan start de deelname op een later gelegen tijdstip, namelijk op de dag dat de Geschillencommissie Arbeidszaken Architectenbureaus, de rechter of de Belastingdienst bepaalt dat u werknemer bent bij een bij het pensioenfonds aangesloten werkgever. Periodes die gelegen zijn vóór de datum waarop de Geschillencommissie Arbeidszaken Architectenbureaus, de rechter of de Belastingdienst bepaalt dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst tellen niet mee als deelnemingstijd.
Als u de geschillencommissie of de rechter vraagt om vast te stellen dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst dan moet u dit binnen 9 maanden nadat u dit aan de rechter vraagt aan het pensioenfonds laten weten. En het pensioenfonds moet van uw werkverschaffer/opdrachtgever alle

informatie krijgen die nodig is voor het toekennen van pensioenaanspraken, waaronder ook uw arbeidsovereenkomst. Als het pensioenfonds deze gegevens niet krijgt, dan bent u geen deelnemer bij ons.

1.3 Wanneer stopt uw deelname?

Uw deelname stopt op deze momenten:

- U gaat met pensioen. Uw deelname stopt op de *pensioendatum*. Of de datum die u zelf kiest om met pensioen te gaan. U bent dan *gepensioneerde*.
- Uw arbeidsovereenkomst stopt vóórdat u met pensioen gaat. U bent dan *gewezen deelnemer*.
- De *verplichtstellingsbeschikking* is niet langer van toepassing op uw *werkgever*. U bent dan *gewezen deelnemer*.
- Uw *werkgever* is niet langer vrijwillig aangesloten bij het *pensioenfonds*. U bent dan *gewezen deelnemer*.
- U overlijdt.

Dit geldt ook:
Werkt u naast uw pensioen? En bent u nog geen 67 jaar? U blijft dan *deelnemer* voor het gedeelte dat u werkt zolang u voldoet aan de voorwaarden in dit artikel.

Artikel 2 Uw 'oude' pensioen meenemen?

U kunt de pensioenaanspraken die u opbouwde bij uw vorige *werkgever* buiten de sector meenemen naar onze pensioenregeling. Dit heet *waardeoverdracht*. U vraagt dit bij het *pensioenfonds* aan nadat u in dienst komt bij uw *werkgever*. Wij maken dan een offerte. Daarin staat hoeveel pensioen u bij ons krijgt als u kiest voor *waardeoverdracht*. Gaat u akkoord? Dan wordt uw pensioen naar ons *pensioenfonds* overgedragen. Wij verhogen in dat geval uw aanspraak op ouderdomspensioen, *partnerpensioen* en *wezenpensioen*. Daarvoor gelden de regels van dit pensioenreglement. U heeft daarna geen pensioen meer bij uw oude pensioenuitvoerder.

Dit geldt ook:
Heeft u een *klein pensioen* opgebouwd bij uw vorige *werkgever*? Dan kan uw oude pensioenuitvoerder kiezen voor *waardeoverdracht* naar ons *pensioenfonds*. In dat geval kunt u niet zelf kiezen of u uw 'oude' pensioen meeneemt. Wij informeren u over de verhoging van uw pensioen bij ons *pensioenfonds*.

Artikel 3 Wie zijn gemoedsbezwaarden?

U bent een gemoedsbezwaarde als u gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering. U kunt dan vrijstelling aanvragen zodat u niet aan deze pensioenregeling hoeft deel te nemen. Maar daar komen wel andere verplichtingen voor in de plaats.

Zowel *werkgevers* als werknemers kunnen de vrijstelling aanvragen. Als uw *werkgever* gemoedsbezwaren heeft, wordt u als werknemer automatisch ook als gemoedsbezwaarde aangemerkt. Als u dat niet wilt, moet u zelf in actie komen. U wordt dan toch als *deelnemer* in de pensioenregeling aangemerkt. In bijlage 2 vindt u de precieze regeling.

2. Over de pensioenregeling

Artikel 4 Wat geldt voor deze pensioenregeling?

4.1 Vanaf wanneer geldt dit reglement?

Dit reglement geldt vanaf 1 januari 2015. Het is voor het laatst aangepast op 17 december 2025. Dit reglement kan worden aangehaald als 'Pensioenreglement 2015'.

Dit geldt ook:
Artikel 12a geldt vanaf 1 juli 2026, of vanaf de datum waarop de Wet herziening bedrag ineens in werking treedt als die datum later ligt.

4.2 Karakter pensioenregeling

De pensioenregeling is een uitkeringsovereenkomst op basis van een middelloonregeling. Dit betekent dat u elk jaar een deel van uw pensioen opbouwt. Alle opgebouwde delen vormen samen uw pensioen. Bij pensionering ontvangt u dit pensioen tot aan uw overlijden. In hoofdstuk 3 leest u hoe wij uw pensioen vaststellen.

Artikel 5 Hoe bouwt u pensioen op?

5.1 Wat is de basis voor uw pensioenopbouw?

Elk jaar bouwt u een deel van uw pensioen op. U bouwt niet over uw hele inkomen pensioen op. U bouwt alleen pensioen op over een deel van uw pensioengevend inkomen. Over het onderste deel daarvan bouwt u geen pensioen op, dat heet de *franchise*. Over het inkomen boven het *maximum pensioengevend inkomen* bouwt u ook geen pensioen op. Wat resteert is de pensioengrondslag. Dit is de basis om uw pensioen te berekenen.

Een voorbeeld:
Stel uw pensioengevend inkomen bedraagt € 100.000. Het *maximum pensioengevend inkomen* voor 2026 is € 94.862 (zie artikel 5.3). De franchise voor 2026 is € 19.406 (zie artikel 5.4). De pensioengrondslag voor u is € 75.456 (€ 94.862 minus € 19.406). Daarover bouwt u pensioen op.

5.2 Wat is uw pensioengevend inkomen?

Uw pensioengevend inkomen is:
- Het vaste salaris in geld; vermeerderd met
- een percentage als vakantietoeslag. Dit is het percentage dat is opgenomen in de geldende *cao* voor het personeel in dienst van architectenbureaus; en
- de vaste jaarlijkse uitkering zoals bijvoorbeeld de dertiende maand, gegarandeerde tantième en dergelijke. Het maakt niet uit hoe uw *werkgever* dit noemt. De vaste jaarlijkse uitkering telt alleen mee als de uitkering schriftelijk en aantoonbaar is overeengekomen.

Dit geldt ook:
- We stellen uw pensioengevend inkomen voor het eerst vast op de dag dat u gaat deelnemen.
- Daarna stellen we uw pensioengevend inkomen elk jaar vast op 1 januari.
- Uw pensioengevend inkomen geldt voor een heel jaar. Ook als uw salaris in de tussentijd omhoog gaat. Bijvoorbeeld door afspraken in de *cao*.

- Uw pensioengevend inkomen wordt opnieuw vastgesteld als u in dienst komt bij een andere *werkgever* in de *architectenbranche*.
- Werkt u in deeltijd? Dan maken wij een extra berekening. We kijken naar het salaris dat u zou krijgen als u voltijd zou werken.

Wordt uw salaris verlaagd in de loop van het jaar?
Dan wordt uw pensioengevend inkomen vanaf dat moment ook verlaagd.

In welk geval wordt uw pensioengevend inkomen niet verlaagd? Het *bestuur* kan op uw verzoek besluiten dat er geen vermindering is van het pensioengevend inkomen als uw loon lager wordt omdat:
- u in deeltijd bent gaan werken; of
- in verband met het aanvaarden van een lager gekwalificeerde functie (demotie) als bedoeld in artikel 18g van de Wet op de loonbelasting.

Dit geldt ook:
- Deze vermindering van het loon kan beginnen 10 jaar voorafgaand aan de *pensioendatum*.
- U moet hiervoor een verzoek indienen bij het *bestuur*. U doet dit ten minste drie maanden voordat de mindering zou ingaan. Bij het verzoek dient u een overeenkomst te voegen. Uit deze overeenkomst moet blijken dat de vermindering op voorstel van de *werkgever* is overeengekomen;
- Blijft u ten minste 32 uur per week werken? De oorspronkelijke verdeling van de pensioen*premie* tussen u en uw *werkgever* blijft dan gelijk.
- Gaat u minder dan 32 uur per week werken? Dan gaat uw pensioengevend inkomen omlaag. U kunt hierover afwijkende afspraken maken met uw *werkgever*. Uw dienstverband dient ten minste 50% te zijn van uw dienstverband direct voorafgaand aan de vermindering van uw loon. U betaalt als werknemer een groter gedeelte van de pensioen*premie*.

5.3 Hoe hoog is het pensioengevend inkomen maximaal?
Het pensioengevend inkomen is in 2026 maximaal €94.862. Het *maximum pensioengevend inkomen* wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met de stijging van de cao-lonen in uw branche. Dit doen we door het *maximum pensioengevend inkomen* van het voorafgaande kalenderjaar te verhogen met de *loonindex* in dat kalenderjaar.

5.4 Wat is uw franchise?
Bij de pensioenopbouw houden we er al rekening mee dat u later *AOW* van de overheid krijgt. Daarom gebruiken we een *franchise*. Over dat deel van uw inkomen bouwt u geen pensioen op. Per 1 januari 2026 is de *franchise* € 19.406.

Dit geldt ook:
- We stellen de *franchise* elk jaar op 1 januari vast.
- Dit doen we door de *franchise* in het voorafgaande kalenderjaar te verhogen met de *loonindex* in dat kalenderjaar.
- De *franchise* wordt naar boven afgerond in hele euro's.
- In fiscale wetgeving is bepaald hoe hoog de *franchise* minimaal moet zijn.

5.5 Werkt u in deeltijd?
Als u niet voltijd werkt maar in deeltijd heeft dat invloed op:
- het pensioen dat u opbouwt; en
- de premie die voor u wordt betaald.

Daarom berekenen we uw deeltijdfactor. Dit is het aantal uren in uw arbeidsovereenkomst gedeeld door het aantal uren dat een voltijder werkt. Het *pensioenfonds* gaat uit van 40 uur voor een

voltijdsdienstverband. Werkt u 20 uur? Dan is uw deeltijdfactor 0,50. Voor de vaststelling van uw jaarlijkse pensioenopbouw en de premie wordt de (voltijd) pensioengrondslag vermenigvuldigd met uw deeltijdfactor.

De deeltijdfactor wordt voor het eerst vastgesteld zodra het van toepassing is. De deeltijdfactor wordt opnieuw vastgesteld bij iedere wijziging van de overeengekomen arbeidstijd, tenzij er sprake is van demotie of taakverlichting als omschreven in artikel 5.2. Hierbij wordt aangenomen, dat de laatst geldende deeltijdfactor van kracht blijft tot de *pensioendatum* van de *deelnemer*.

Staat het aantal uren dat u werkt niet in uw arbeidsovereenkomst? Dan wordt de deeltijdfactor aan het einde van het jaar vastgesteld op basis van uw gewerkte uren.

Artikel 6 Gaat uw pensioen omhoog als de prijzen stijgen?

6.1 Wat is toeslagverlening?

Ons *pensioenfonds* kan elk jaar besluiten om uw pensioen te verhogen. Zo blijft uw pensioen meegroeien met de prijzen in Nederland. Dit heet toeslagverlening (of ook wel indexatie).

Het gaat om:

- De pensioenen van *deelnemers*, *gewezen deelnemers* en *ex-partner*s met eigen pensioen. Deze zijn opgebouwd. Maar nog niet ingegaan. We noemen dit *pensioenaanspraken*.
- De pensioenuitkeringen van *gepensioneerden*, *partner*s, wezen en *ex-partner*s. Deze zijn ingegaan. We noemen dit *pensioenrechten*.

Als het *bestuur* besluit tot toeslagverlening, gaat uw pensioen op 1 januari omhoog.
Het *bestuur* kan in bijzondere gevallen besluiten uw pensioen te verhogen op een andere datum.

6.2 Hoeveel toeslag krijgt u?

Wij proberen uw pensioen te verhogen met de *prijsindex*. Dit is de stijging van het prijspeil in Nederland. Ook het pensioen dat u kreeg door *waardeoverdracht* telt mee. Dit geldt ook voor uw *partner- en wezenpensioen*.

Bent u arbeidsongeschikt en heeft u recht op premievrije deelname wegens *arbeidsongeschiktheid* (zie hoofdstuk 7)? Dan gaat het pensioen dat u heeft opgebouwd op dezelfde manier omhoog.

6.3 Waar hangt uw toeslag van af?

De financiële positie van ons *pensioenfonds* moet goed genoeg zijn. We meten die met onze *beleidsdekkingsgraad*.

Ons *bestuur* beslist elk jaar opnieuw of uw pensioen omhoog gaat. Ons *pensioenfonds* zet er geen geld voor opzij. U betaalt er ook geen premie voor. Ons besluit hangt ook af van wetten en regels van de overheid. U heeft geen recht op een verhoging. Het is ook niet zeker of uw pensioen in de toekomst omhoog gaat. Op www.architectenpensioen.nl leest u het laatste nieuws over de financiële situatie en de *beleidsdekkingsgraad* van het *pensioenfonds*.

3. U gaat met pensioen

Artikel 7 Uw ouderdomspensioen

7.1 Wanneer krijgt u ouderdomspensioen?

Ouderdomspensioen is een levenslange uitkering als u met pensioen gaat. U krijgt dit pensioen elke maand zolang u leeft.

Uw ouderdomspensioen:

- start op de 1e dag van de maand waarin u 67 jaar wordt. U kunt ook eerder of later met pensioen gaan (artikel 9). Uw pensioen start dan op de 1e dag van de maand die u zelf kiest.
- stopt op de 1e dag van de maand nadat u overlijdt.

7.2 Hoeveel pensioen krijgt u?

Uw ouderdomspensioen hangt af van uw inkomen en het aantal jaren dat u aan deze pensioenregeling deelneemt. In 2026 bouwt u 1,738% van uw pensioengrondslag aan pensioen op. Deze opbouw is op basis van dit reglement. In andere jaren kunnen andere percentages van toepassing zijn. Uw totale pensioen is de som van alle bedragen die u per jaar opbouwt.

Dit geldt ook:

- In 2024 en 2025 bouwde u elk jaar 1,738% van de pensioengrondslag in dat jaar een pensioen op.
- In 2023 bouwde u 1,44% van de pensioengrondslag in dat jaar aan pensioen op.
- In 2022 bouwde u 1,50% van de pensioengrondslag in dat jaar aan pensioen op.
- In 2021 bouwde u 1,39% van de pensioengrondslag in dat jaar aan pensioen op.
- In 2018, 2019 en 2020 bouwde u elk jaar 1,738% van de pensioengrondslag in dat jaar aan pensioen op.
- In 2015, 2016 en 2017 bouwde u elk jaar 1,875% van de pensioengrondslag in dat jaar aan pensioen op.
- Bent u voor 2015 *deelnemer* geweest aan deze pensioenregeling dan heeft u voor 2015 pensioen opgebouwd. U leest hierover meer in hoofdstuk 13.

Op uw *Uniform pensioenoverzicht* (UPO) leest u hoeveel pensioen u tot nu toe heeft opgebouwd. Bent u *deelnemer*? Dan krijgt u elk jaar een pensioenoverzicht van ons. Bent u *gewezen deelnemer*? Dan krijgt u dit elke 5 jaar. U vindt uw pensioenbedragen ook op uw persoonlijke pagina op www.architectenpensioen.nl en op *www.mijnpensioenoverzicht.nl*.

Artikel 8 Uw keuzes

8.1 Welke keuzes heeft u als u met pensioen gaat?

Het uitgangspunt is dat u met pensioen gaat op uw 67e. Daarbij heeft u heeft de volgende keuzemogelijkheden:

- U kunt ook eerder of later met pensioen gaan (artikel 9).
- U gaat deels met pensioen (artikel 9.4).
- U ruilt *partnerpensioen* om voor extra ouderdomspensioen (artikel 10).
- U ruilt een deel van uw ouderdomspensioen om voor extra *partnerpensioen* (artikel 11).
- U kiest eerst een hoger pensioen. U krijgt daarna een lager pensioen (artikel 12).
- U kiest voor uitbetaling van een *bedrag ineens*. (artikel 12a)

Ook combinaties van deze flexibiliseringsmogelijkheden zijn toegestaan. Hierbij geldt de volgende volgorde: deels met pensioen, omruilen van *partnerpensioen* voor extra ouderdomspensioen of andersom, eerder of later met pensioen, eerst een hoger pensioen of uitbetaling van een *bedrag ineens*.

Maakt u een eigen keuze voor uw pensioen?
Uw pensioen verandert dan. Wij berekenen daarom uw pensioen opnieuw. U leest meer in de 1e bijlage Berekening van de keuzes voor uw pensioen.

8.2 Hoe laat u uw keuze aan ons weten?

Wilt u een eigen keuze maken voor uw pensioen? Geef dit dan schriftelijk door vanaf 6 maanden voor de datum waarop u met pensioen wilt gaan, maar uiterlijk 2 maanden voordat uw pensioen ingaat. U leest meer op www.architectenpensioen.nl.

Dit geldt ook:
Is uw pensioen ingegaan? Dan kunt u uw keuze niet meer veranderen.

Artikel 9 U gaat eerder of later met pensioen

9.1 Wanneer kunt u met pensioen gaan?

Uw pensioenleeftijd is 67 jaar. Dat is standaard. Maar u kunt ook eerder of later met pensioen gaan:

- U kunt vanaf 5 jaar voor uw *AOW-leeftijd* met pensioen.
- U kunt tot 5 jaar na uw *AOW-leeftijd* met pensioen.
- U kunt élke maand tussen het moment vijf jaar voor uw *AOW-leeftijd* en 5 jaar na uw *AOW-leeftijd* kiezen.

Dit geldt ook:
Uw pensioen gaat altijd in op de 1e dag van de maand.

9.2 Hoeveel pensioen krijgt u dan?

Gaat u eerder met pensioen? Dan krijgt u minder pensioen.
U krijgt over meer jaren pensioen van ons. Daarom is het bedrag lager. Omdat u eerder met pensioen gaat, bouwt u vanaf dat moment geen ouderdomspensioen, *partnerpensioen* en *wezenpensioen* op. Hierdoor wordt uw pensioen ook lager.

Gaat u later met pensioen? Dan krijgt u meer pensioen.

- U bouwt vanaf uw 67e geen pensioen meer bij ons op. Het *partner- en wezenpensioen* blijven vastgesteld op basis van het tot uw 67e opgebouwde ouderdomspensioen.
- U krijgt over minder jaren een pensioenuitkering van ons. Daarom is het bedrag hoger. Het *partner- en wezenpensioen* blijven gelijk. U bouwt die pensioenen ook tot uw 67e op.

De precieze hoogte van uw pensioen hangt dus af van de datum die u kiest. Kijk voor de berekening in bijlage 1.

9.3 Wat geldt nog meer?

Gaat u eerder met pensioen dan op uw 67e?

- U krijgt minder pensioen.
- Bent u (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt en wordt uw pensioenopbouw premievrij voortgezet? Dan kan het pensioen niet eerder ingaan dan de 1e dag van de maand waarin u de *AOW*-leeftijd bereikt. Dit geldt voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent.

- Blijft u (gedeeltelijk) werken bij uw *werkgever* nadat uw pensioen is ingegaan? Dan blijft u (gedeeltelijk) bij ons pensioen opbouwen tot uiterlijk uw 67e. Stopt u eerder met werken, dan stopt de pensioenopbouw op dat moment.

Gaat u later met pensioen dan op uw 67e?
U krijgt meer pensioen. Vanaf de maand waarin u 67 wordt, bouwt u geen pensioen meer op. Het *partner- en wezenpensioen* blijven vastgesteld op basis van het tot uw 67e opgebouwde ouderdomspensioen.

9.4 Kunt u ook déels eerder met pensioen?
Ja, dat kan. Bijvoorbeeld als u voor een deel wilt stoppen met werken. Wij berekenen uw pensioen dan opnieuw. Kijk voor de berekening in bijlage 1.
- U kunt vanaf 5 jaar voor uw *AOW-leeftijd* deels met pensioen.
- U kunt tot uw 67e deels met pensioen.
- U kunt élke maand tussen het moment vijf jaar voor uw *AOW-leeftijd* en uw 67e kiezen.
- Nadat uw pensioen gedeeltelijk is ingegaan kunt u, na afloop van het eerste jaar van pensionering kiezen om het deel waarvoor u met pensioen bent gegaan te verhogen. Vervolgens kunt u jaarlijks deze keuze maken. Verlagen is niet mogelijk.

Dit geldt ook:
- Gaat u deels eerder met pensioen? Dan krijgt u minder pensioen.
- Gaat u deels eerder met pensioen? Op uw 67e gaat uw pensioen volledig in.
- De overige voorwaarden voor eerder of later met pensioen gaan als opgenomen in artikel 9 zijn van toepassing.

Artikel 10 U ruilt partnerpensioen om voor extra ouderdomspensioen

10.1 Wat is uitruilen van *partnerpensioen* voor extra ouderdomspensioen?
U bouwt bij ons *pensioenfonds* ook *partnerpensioen* op. Dit is pensioen voor uw *partner* als u overlijdt. U mag het *partnerpensioen* dat u heeft opgebouwd ruilen voor een hoger ouderdomspensioen. Dit doet u als u met pensioen gaat. We noemen dit *uitruil*. U krijgt dan zelf meer pensioen, maar uw *partner* krijgt dan **geen** *partnerpensioen* als u overlijdt. U mag ook een gedeelte van het *partnerpensioen* ruilen voor een hoger ouderdomspensioen. Uw partner krijgt dan minder *partnerpensioen* als u overlijdt.

Dit geldt ook:
- Heeft u een *partner*? Dan moet uw *partner* toestemming geven voor uitruil. Daarom vragen we ook de handtekening van uw partner.
- Heeft u geen *partner*? Het *pensioenfonds* ruilt uw *partnerpensioen* dan automatisch om voor ouderdomspensioen.
- Het *wezenpensioen* kan niet geruild worden en wordt niet gewijzigd door de uitruil van *partnerpensioen*.

10.2 Hoeveel pensioen krijgt u als u het *partnerpensioen* uitruilt?
De hoogte van uw pensioen hangt af van uw situatie. Kijk voor de berekeningen in bijlage 1.

10.3 Welk deel van het *partnerpensioen* kunt u niet uitruilen?
Bent u gescheiden? En heeft uw *ex-partner* recht op *bijzonder partnerpensioen*? Dan kunt u dat deel van het pensioen niet uitruilen voor een hoger ouderdomspensioen voor uzelf.

Artikel 11 U ruilt ouderdomspensioen om voor extra partnerpensioen

11.1 Wat is omzetten van ouderdomspensioen voor extra partnerpensioen?

U mag een deel van het ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd ruilen voor een hoger pensioen voor uw partner. Dit doet u als u met pensioen gaat of als u uit dienst gaat. We noemen dit *uitruil.* Uw *partner* krijgt dan meer *partnerpensioen* als u overlijdt. U krijgt zelf minder ouderdomspensioen.

Dit geldt ook:

- Het *partnerpensioen* mag niet te hoog worden. Het is maximaal 70% van het ouderdomspensioen dat voor u overblijft.
- Uw ouderdomspensioen mag niet te laag worden. Als uw pensioen onder de *wettelijke afkoopgrens* komt, mag het niet worden uitgeruild. De wettelijke afkoopgrens vindt u in artikel 43.2.
- Het bij *scheiding* verevend pensioen kan niet worden uitgeruild (artikel 39).
- U heeft op de *pensioendatum* het recht om het *partnerpensioen* verkregen door uitruil terug uit te ruilen in ouderdomspensioen.

11.2 Hoeveel pensioen krijgt uw partner als u ouderdomspensioen uitruilt?

Uw *partner* krijgt alléén *partnerpensioen* als u overlijdt. De precieze hoogte van dit pensioen hangt af van uw situatie. Kijk voor de berekening in bijlage 1.

Artikel 12 U kiest eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen

12.1 Wat is een hoger en lager pensioen?

Gaat u met pensioen? Dan krijgt u een brutobedrag per maand. Maar u kunt ook kiezen voor een hoger pensioen in de begin jaren. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. U maakt die keuze als u met pensioen gaat. We noemen dit *hoog-laagpensioen*.

U heeft 3 keuzes:

1. U kiest voor een hoger pensioen tot uw *AOW*-uitkering ingaat.
2. U kiest voor een hoger pensioen in de 1e 5 jaar.
3. U kiest voor een hoger pensioen in de 1e 10 jaar.

Uw pensioen in de latere periode mag niet te laag worden. Dat pensioen is minimaal 75% van uw pensioen in de 1e periode. Voor deze berekening telt het hogere pensioen tot de *AOW* datum, tot maximaal 2 keer de *AOW*-uitkering voor een gehuwde met Vakantietoeslag, niet mee.

12.2 Kunt u een hoog-laagpensioen kiezen én eerder of later met pensioen gaan?

Ja, dat kan. Als uw pensioen gedeeltelijk ingaat dan maakt u een keuze voor het deel dat u met pensioen gaat.

Dit geldt ook:

Kiest u voor een *hoog-laagpensioen*? Dan kunt u niet kiezen voor uitbetaling van een *bedrag ineens*.

12.3 Waarom kiest u voor een hoger pensioen tot uw *AOW*?

U kunt hiervoor kiezen als u wilt stoppen met werken voordat uw *AOW* ingaat. Op deze manier kunt u het gemis van de *AOW*-uitkering aanvullen. U kunt bij ons kiezen voor een hoger pensioen tot uw *AOW* ingaat.

Op 1 januari 2026 is de *AOW*-leeftijd 67 jaar. Die leeftijd hangt af van de levensverwachting en is 5 jaar van tevoren bekend. U vindt uw *AOW*-leeftijd op *svb.nl*.

Dit geldt ook:

- U krijgt een hoger pensioen tot de 1e van de maand waarin uw AOW ingaat. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen.
- De precieze hoogte van uw pensioen hangt af van uw situatie. Kijk voor de berekening in bijlage 1.
- De *AOW*-leeftijd kan nog veranderen. De overheid bepaalt dit.
- Het *partner- en wezenpensioen* dat u heeft opgebouwd tot u met pensioen gaat blijft hetzelfde. Het wordt niet hoger en daarna lager.

Artikel 12a U kiest voor uitbetaling van een bedrag ineens

12a.1 Wat is uitbetaling van een bedrag ineens?

Gaat u met pensioen? Dan ontvangt u een brutobedrag per maand. Maar u kunt ook kiezen voor uitbetaling van een *bedrag ineens*. U krijgt dan de waarde van een deel van uw ouderdomspensioen in één keer op uw rekening. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. U maakt die keuze als u met pensioen gaat.

12a.2 Hoeveel pensioen krijgt u als u kiest voor een bedrag ineens?

U kunt maximaal 10% van de waarde van uw ouderdomspensioen in één keer laten uitbetalen. De hoogte van het bedrag hangt af van uw situatie. Kijk voor de berekeningen in bijlage 1.

Dit geldt ook:

- Uw ouderdomspensioen mag niet te laag worden. Als uw pensioen onder de *wettelijke afkoopgrens* komt, mag u niet kiezen voor *bedrag ineens*. Of een lager bedrag. De *wettelijke afkoopgrens* vindt u in artikel 43.2
- Uitbetaling van een *bedrag ineens* kan gevolgen hebben voor hoeveel belasting u betaalt en voor eventuele toeslagen die u van de overheid krijgt. Meer informatie vindt u op *www.belastingdienst.nl*.

12a.3 Kunt u voor een bedrag ineens kiezen én eerder of later met pensioen gaan?

Ja, dat kan. Als uw pensioen gedeeltelijk ingaat dan maakt u een keuze voor het deel dat u met pensioen gaat.

Dit geldt ook:

Kiest u voor een *hoog-laagpensioen*? Dan kunt u niet kiezen voor uitbetaling van een *bedrag ineens*.

12a.4 De uitbetaling van een bedrag ineens uitstellen?

U krijgt het bedrag ineens nadat uw pensioen ingaat. Gaat uw pensioen in op de eerste dag van de maand waarin u de AOW-leeftijd bereikt, of op de eerste dag van de maand daarna? Dan kunt u kiezen voor een latere uitbetalingsdatum. U ontvangt het bedrag ineens in januari van het jaar nadat u de AOW-leeftijd bereikt. U maakt deze keuze als u met pensioen gaat.

Waarom kiest u voor uitstel van de uitbetaling?

Op het bedrag ineens houden wij loonbelasting en premies voor de sociale verzekeringen in. Die betalen wij aan de Belastingdienst. Deze inhoudingen kunnen lager zijn in het jaar nadat u de AOW-leeftijd bereikt. U houdt dan netto meer over. Of dit voor u geldt hangt af van uw persoonlijke situatie.

Wat als u overlijdt voordat u het bedrag ineens krijgt?

De uitbetaling van het bedrag ineens vervalt. Wij berekenen uw pensioen opnieuw alsof u op de *pensioeningangsdatum* niet zou hebben gekozen voor uitbetaling van een bedrag ineens. Uw nabestaanden krijgen dan een nabetaling over de periode waarover u pensioen heeft ontvangen ter hoogte van het verschil tussen de nieuwe berekening en het door u ontvangen pensioen.

4. U gaat met verlof

Artikel 13 Gaat u met verlof?

Als u met verlof gaat gelden er enkele speciale spelregels.

- Gaat u met ouderschapsverlof, betaald studieverlof, levensloopverlof of een van de overige in de Wet arbeid en zorg genoemde soorten van verlof? Dan blijft u pensioen opbouwen. En wordt als uw pensioengevende inkomen beschouwd het inkomen, dat in de periode direct voorafgaande aan het verlof gold. Daarbij wordt jaarlijks rekening gehouden met de actuele franchise.
- Tijdens deze periodes van verlof blijven u en uw werkgever de premie betalen. U leest in artikel 49 meer over de hoogte van de premie.
- Bij alle andere vormen van onbetaald verlof stopt uw pensioenopbouw tijdens dat verlof. U kunt hier met uw werkgever afwijkende afspraken over maken.

Dit geldt ook:

- Heeft u een gedeeltelijk dienstverband? Dan wordt voor uw pensioenopbouw rekening gehouden met uw deeltijdfactor (artikel 5).
- Bouwt u ook pensioen op in een pensioenregeling bij een eventuele nieuwe werkgever of neemt u deel aan een beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling? Dan kunt u voor dat deel niet ongewijzigd pensioen opbouwen bij ons pensioenfonds.
- Overlijdt u tijdens verlof? In artikel 24 staat waar uw nabestaanden dan recht op hebben.

5. U overlijdt

Artikel 14 Wat gebeurt er als u overlijdt?

Dan is er een pensioen geregeld voor uw nabestaanden:

- Uw *partner* krijgt *partnerpensioen*.
- Uw kinderen krijgen *wezenpensioen*.
- Heeft u een *ex-partner*? Dan krijgt deze mogelijk *bijzonder partnerpensioen*.

De voorwaarden leest u hieronder.

Artikel 15 Wat is het partnerpensioen?

Partnerpensioen is een uitkering aan uw *partner*. Uw *partner* krijgt dit pensioen als u overlijdt. Hij of zij krijgt dit pensioen elke maand zolang hij of zij leeft.

Het *partnerpensioen*:

- start op de 1e dag van de maand waarin u overlijdt;
- stopt op de laatste dag van de maand waarin uw *partner* overlijdt.

Artikel 16 Hoeveel pensioen krijgt uw partner?

16.1 Waar hangt de hoogte van uw partnerpensioen vanaf?

- Het *partnerpensioen* hangt af van uw salaris en het aantal jaren dat u aan deze pensioenregeling deelneemt. Vanaf 2018 bouwt u elk jaar 1,3125% van de pensioengrondslag in dat jaar aan *partnerpensioen* op. U leest alle details over de pensioengrondslag in artikel 5.
- Dit pensioenreglement is bepalend voor de hoogte van het *partnerpensioen*.
- Op uw *Uniform pensioenoverzicht* (UPO) leest u hoeveel *partnerpensioen* u tot nu toe heeft opgebouwd. Bent u *deelnemer*? Dan krijgt u dit UPO elk jaar. Bent u *gewezen deelnemer*? Dan krijgt u dit elke 5 jaar. U vindt uw pensioenbedragen ook op *www.mijnpensioenoverzicht.nl.*

Er zijn 5 situaties. In de volgende artikelen wordt beschreven wat de rechten zijn in iedere situatie.

16.2 Hoeveel pensioen krijgt uw partner als u nog deelnemer bent en overlijdt?

- Het *partnerpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 70% van het ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven),
- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *partnerpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13, en
- het *partnerpensioen* dat u nog had kunnen opbouwen tot uw *pensioendatum*. Namelijk vanaf de dag dat u overlijdt tot de 1e dag van de maand waarin u 67 jaar zou zijn geworden. We gaan uit van uw pensioengrondslag op de dag dat u overlijdt.

16.3 Hoeveel pensioen krijgt uw partner als u geen deelnemer meer bent en overlijdt?

- Het *partnerpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 70% van het ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het pensioenfonds heeft gegeven), en

- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *partnerpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13.

16.4 Is uw deelneming geëindigd als gevolg van onvrijwillig ontslag? En overlijdt u in de periode van maximaal 30 maanden aansluitend aan uw deelneming? En ontvangt u in deze periode een volledige uitkering ingevolge de WW?

Dan krijgt uw *partner*:

- Het *partnerpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 70% van het ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven),
- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *partnerpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13, en
- het *partnerpensioen* dat u nog had kunnen opbouwen tot uw *pensioendatum*. Namelijk vanaf de dag dat u overlijdt tot de 1e dag van de maand waarin u 67 jaar zou zijn geworden. We gaan uit van uw pensioengrondslag op de dag dat u overlijdt.

16.5 Hoeveel pensioen krijgt uw partner als u gepensioneerd bent en overlijdt?

- Het *partnerpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 70% van uw ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het pensioenfonds heeft gegeven), en
- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *partnerpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13.

16.6 Zijn er uitzonderingen?

- Bent u eerder of later met pensioen gegaan? Of koos u voor een *hoog-laagpensioen*? Dan kijken we naar uw ouderdomspensioen zónder die keuze. Dat is het standaard pensioen dat u op uw 67e zou hebben gekregen.
- Koos u ervoor om ouderdomspensioen om te ruilen voor extra *partnerpensioen*? Dan krijgt uw *partner* extra pensioen als u overlijdt. U leest meer over die keuze in hoofdstuk 3.
- Koos u ervoor om uw *partnerpensioen* (deels) om te ruilen voor extra ouderdomspensioen? Dan krijgt uw *partner* minder of geen *partnerpensioen* als u overlijdt.

Artikel 17 Hoeveel pensioen krijgt uw partner als u ook een ex-partner heeft?

Heeft u een of meer *ex-partners*? Dan hebben die misschien recht op een deel van het *partnerpensioen*. Dit heet *bijzonder partnerpensioen*. U leest meer in hoofdstuk 8.

Uw *partner* krijgt in dat geval minder *partnerpensioen*. We trekken het *bijzonder partnerpensioen* van uw *ex-partner* er namelijk vanaf. We doen dit ook als uw *ex-partner* inmiddels zelf is overleden.

Artikel 18 Zijn er situaties waarin uw partner geen of minder pensioen krijgt?

Uw *partner* krijgt geen *partnerpensioen* als:

- u overlijdt binnen een jaar nadat uw partnerschap is aangevangen. En het overlijden geen gevolg is van een ongeval.
- uw *partner* schuld heeft aan uw overlijden. Maar alleen als u opzettelijk om het leven bent gebracht en uw *partner* daaraan schuldig of medeplichtig is.

- uw *partner* in geval van samenwonen niet kan aantonen met een uittreksel uit de Basisregistratie Personen dat u tot vlak voor uw overlijden feitelijk heeft samengewoond en niet aan de voorwaarden voldoet voor een *samenwoonrelatie* als genoemd in hoofdstuk 14.
- u een *partner* krijgt na uw *pensioendatum*. Of nadat u al ouderdomspensioen van ons krijgt, als dat moment eerder is.
- u heeft gekozen voor *uitruil* van het *partnerpensioen* in een hoger ouderdomspensioen.

Als het *bestuur* van oordeel is dat deze bepaling onbedoeld erg nadelig uitpakt voor u, is deze niet op u van toepassing.

Artikel 19 Wat is het wezenpensioen?

Wezenpensioen is een uitkering aan uw kinderen. Uw kinderen krijgen dit pensioen als u overlijdt.

Artikel 20 Wanneer is iemand uw kind?

Uw kind is:

- uw eigen kind of een kind dat u adopteert. U heeft een *familierechtelijke betrekking* met hem of haar.
- uw stief- of pleegkind. U verzorgt dit kind en voedt het op als uw eigen kind.

Artikel 21 Wanneer krijgt uw kind wezenpensioen en wanneer stopt het wezenpensioen?

Het *wezenpensioen* start op de 1e dag van de maand waarin u overlijdt. Wordt u ouder en is het kind nog niet geboren als u overlijdt? Dan start het *wezenpensioen* op de 1e dag van de maand waarin uw kind wordt geboren.

Uw kind krijgt *wezenpensioen* tot:

- de laatste dag van de maand waarin het kind 18 jaar wordt, of
- de laatste dag van de maand waarin het kind 27 jaar wordt als het nog op school zit of studeert. Maar alleen zolang uw kind zijn beschikbare tijd grotendeels besteedt aan het volgen van onderwijs of een opleiding voor een beroep. Het *bestuur* beslist of dit zo is.

Overlijdt uw kind eerder? Dan stopt het pensioen op de laatste dag van de maand waarin het kind overlijdt.

Artikel 22 Hoeveel pensioen krijgen uw kinderen?

22.1 Waar hangt de hoogte van uw wezenpensioen van af?

- Het *wezenpensioen* hangt af van uw salaris en het aantal jaren dat u aan deze pensioenregeling deelneemt. Vanaf 2018 bouwt u elk jaar 0,2625% van de pensioengrondslag in dat jaar aan *wezenpensioen* op. U leest alle details over de pensioengrondslag in artikel 5.
- Op uw *Uniform pensioenoverzicht* (UPO) leest u precies hoeveel *wezenpensioen* u tot nu toe heeft opgebouwd. Bent u *deelnemer*? Dan krijgt u elk jaar een pensioenoverzicht van ons. Bent u *gewezen deelnemer*? Dan krijgt u dit elke 5 jaar. U vindt uw pensioenbedragen ook op *www.mijnpensioenoverzicht.nl*.

Er zijn 5 situaties, in de volgende artikelen wordt beschreven wat de rechten zijn in iedere situatie. Heeft u meer kinderen? Dan krijgt elk kind dit pensioen.

22.2 Hoeveel pensioen krijgt uw kind als u nog deelnemer bent en overlijdt?
Uw kinderen krijgen dan elk:

- Het *wezenpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 14% van het ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven),
- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *wezenpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13, en
- het *wezenpensioen* dat u nog had kunnen opbouwen tot uw pensioen. Namelijk vanaf de dag dat u overlijdt tot de 1e dag van de maand waarin u 67 jaar zou zijn geworden. We gaan uit van uw pensioengrondslag op de dag dat u overlijdt.

22.3 Hoeveel pensioen krijgt uw kind als u geen deelnemer meer bent en overlijdt?
Uw kinderen krijgen dan elk:

- Het *wezenpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 14% van het ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het pensioenfonds heeft gegeven), en
- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *wezenpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13.

22.4 Is uw deelneming geëindigd als gevolg van onvrijwillig ontslag? En overlijdt u in de periode van maximaal 30 maanden aansluitend aan uw deelneming? En ontvangt u in deze periode een volledige uitkering ingevolge de WW?
Uw kinderen krijgen dan elk:

- Het *wezenpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 14% van het ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven),
- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *wezenpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13, en
- het *wezenpensioen* dat u nog had kunnen opbouwen tot uw pensioen. Namelijk vanaf de dag dat u overlijdt tot de 1e dag van de maand waarin u 67 jaar zou zijn geworden. We gaan uit van uw pensioengrondslag op de dag dat u overlijdt.

22.5 Hoeveel pensioen krijgt uw kind als u gepensioneerd bent en overlijdt?
Uw kinderen krijgen dan elk:

- Het *wezenpensioen* dat u heeft opgebouwd vanaf 2018 (inclusief toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven) tot de dag dat u overlijdt,
- 14% van uw ouderdomspensioen dat u heeft opgebouwd in 2015, 2016 en 2017 (inclusief de toeslagen die het pensioenfonds heeft gegeven), en
- het eventueel bij het *pensioenfonds* opgebouwde *wezenpensioen* voor 2015 (inclusief de toeslagen die het *pensioenfonds* heeft gegeven). U leest meer hierover in hoofdstuk 13.

22.6 Zijn er uitzonderingen?
Gaat u eerder of later met pensioen? Of kiest u voor een *hoog-laagpensioen*? Dan kijken we naar uw ouderdomspensioen zónder die keuze. Dat is het standaard pensioen dat u op uw 67e zou hebben gekregen.

Artikel 23 Hoeveel pensioen krijgt uw kind als beide ouders zijn overleden?

Overlijdt de andere ouder ook? Dan krijgt elk kind 28% *wezenpensioen*. Dit pensioen start op de 1e dag van de maand waarin uw kind geen ouders meer heeft.

Artikel 24 Overlijdt u tijdens uw verlof?

Dan geldt het volgende. Er wordt onderscheid gemaakt in de soorten verlof:

-

24.1 Gaat u met ouderschapsverlof, betaald studieverlof, levensloopverlof of een van de overige in de Wet arbeid en zorg genoemde soorten van verlof?

- Dan geldt precies hetzelfde als wanneer u gewoon (door)gewerkt zou hebben. Als uw pensioengevende inkomen wordt beschouwd het inkomen, dat in de periode direct voorafgaande aan het verlof gold.

-

24.2 Gaat u met onbetaald verlof?

Dan geldt het volgende:

- U heeft geen pensioenopbouw meer.
- Uw *partner* en kind(eren) hebben wel recht op het al opgebouwde *partnerpensioen*- en *wezenpensioen* op grond van dit hoofdstuk.
- Uw *partner* en kind(eren) hebben ook recht op het extra *partner- en wezenpensioen* dat u nog had kunnen opbouwen bij verdere deelneming tot uw pensioen op grond van dit hoofdstuk als u overlijdt tijdens de periode van verlof.
- Die periode waarin dit extra *partner- en wezenpensioen* is verzekerd duurt maximaal 18 maanden.
- Als uw pensioengevende inkomen wordt beschouwd het inkomen, dat in de periode direct voorafgaande aan het verlof gold. Daarbij wordt jaarlijks rekening gehouden met de actuele franchise.
- De premie voor het extra *partner- en wezenpensioen* komt voor rekening van het *pensioenfonds*.

6. U gaat uit dienst

Artikel 25 Wat gebeurt er met uw pensioen?

Gaat u uit dienst bij uw *werkgever*? Dan stopt uw deelname aan deze pensioenregeling en dus ook uw pensioenopbouw. Behalve als u arbeidsongeschikt volgens de *WAO* of *WIA* bent geworden of u uw deelneming vrijwillig voortzet.

Uw ouderdoms-, *partner- en wezenpensioen* blijft bij ons *pensioenfonds* staan. U bouwt alleen geen pensioen meer op.

Dit geldt ook:
Bedraagt uw ouderdomspensioen minder dan € 2 per jaar? Dan vervalt uw pensioen. U heeft dan geen ouderdoms-, *partner- en wezenpensioen* meer bij ons *pensioenfonds*.

Artikel 26 Kunt u een deel van uw ouderdomspensioen uitruilen voor extra partnerpensioen?

26.1 Wat is omzetten van ouderdomspensioen voor extra partnerpensioen?
Stopt u met deelnemen? Dan mag u op dat moment een deel van uw ouderdomspensioen uitruilen voor een hoger *partnerpensioen* voor uw *partner*. Uw *partner* krijgt dan meer pensioen als u overlijdt. U krijgt zelf minder pensioen. Vraag dit wel aan binnen 2 maanden nadat uw deelname stopt.

26.2 Hoeveel ouderdomspensioen kunt u uitruilen voor extra partnerpensioen?
Het *partnerpensioen* mag niet te hoog worden. Het is maximaal 70% van het ouderdomspensioen dat voor u overblijft.

26.3 Hoeveel pensioen krijgt uw partner als u ouderdomspensioen uitruilt?
Uw *partner* krijgt alléén *partnerpensioen* als u overlijdt. Het precieze pensioen hangt af van uw situatie. Kijk voor de berekening in bijlage 1.

26.4 Wanneer kunt u uw ouderdomspensioen niet uitruilen?
U kunt uw ouderdomspensioen niet uitruilen voor extra *partnerpensioen* als uw ouderdomspensioen daardoor te laag wordt. Uw ouderdomspensioen mag niet lager worden dan het wettelijke jaarbedrag van afkoop kleine pensioenen. *Afkoop* betekent dat het *pensioenfonds* uw pensioen in één keer uitbetaalt. Dit bedrag vindt u in artikel 43.2.

Ook het verevend pensioen bij *scheiding* kan niet worden uitgeruild.

Artikel 27 Welke informatie krijgt u van ons?

U krijgt binnen 6 maanden een overzicht van het pensioen dat bij ons blijft staan. Daarna plaatst het *pensioenfonds* jaarlijks een overzicht van uw pensioenaanspraken (UPO) op www.architectenpensioen.nl. Elke 5 jaar krijgt u dit overzicht toegestuurd.

Artikel 28 Wilt u uw pensioen meenemen naar uw nieuwe werkgever?

Dat kan als de financiële situatie van uw oude en nieuwe pensioenuitvoerder dit toelaat. Uw pensioen verhuist dan naar uw nieuwe pensioenuitvoerder. Dit heet *waardeoverdracht*. Zo houdt u uw pensioen bij

elkaar. U vraagt *waardeoverdracht* aan bij de pensioenuitvoerder van uw nieuwe *werkgever*. U krijgt dan een offerte. Daarin staat hoeveel pensioen u krijgt als u kiest voor *waardeoverdracht*. Gaat u akkoord? Dan krijgt u daar een aanspraak op extra pensioen. Daarvoor gelden de regels van uw nieuwe pensioenreglement. U heeft dan geen pensioen meer bij ons *pensioenfonds*.

Kiest u niet voor *waardeoverdracht*? Dan blijft uw pensioen bij ons staan. U krijgt uw pensioen dan op uw 67e. Daarbij heeft u de mogelijkheid om eerder of later met pensioen te gaan (artikel 9). Ook het pensioen voor uw nabestaanden blijft bij ons staan. We betalen dat aan uw nabestaanden als uw overlijdt.

Dit geldt ook:
Heeft u een *klein pensioen* bij ons opgebouwd? Dan verhuist uw pensioen automatisch naar uw nieuwe pensioenuitvoerder. U leest hier meer over in artikel 30.

Artikel 29 Gaat uw pensioen omhoog als de prijzen stijgen?

Gaat u uit dienst? Dan verandert er op dit punt niets. Wij proberen uw pensioen te verhogen met de *prijsindex*. Dit is de stijging van het prijspeil in Nederland. Ook het pensioen dat u kreeg door *waardeoverdracht* telt mee. Dit geldt ook voor uw *partner- en wezenpensioen*.

Artikel 30 Heeft u een klein pensioen bij ons opgebouwd?

En stopt uw deelname aan onze pensioenregeling? Dan gaat uw pensioen automatisch naar de *pensioenuitvoerder* van uw nieuwe werkgever. Dit heet *waardeoverdracht*. Zo blijft uw pensioen bij elkaar. U krijgt daar een aanspraak op extra pensioen. U heeft dan geen pensioen meer bij ons *pensioenfonds*.

Dit geldt ook:
Jaarlijks controleert het *pensioenfonds* of u een nieuwe *pensioenuitvoerder* heeft. Heeft u geen nieuwe *pensioenuitvoerder*? Dan mogen wij uw pensioen na vijf jaar in één keer uitbetalen. Dit heet *afkoop*. Afkoop is geregeld in de wet. Het *pensioenfonds* heeft hiervoor uw toestemming nodig. U leest alle voorwaarden in hoofdstuk 9.

Artikel 31 Kunt u blijven deelnemen aan deze pensioenregeling als u uit dienst bent?

Ja, dat kan. U betaalt dan zelf de premie voor uw pensioen. Ook het deel dat de *werkgever* normaal gesproken betaalt. Dit kan voor maximaal 3 jaar. We noemen dit een vrijwillige voortzetting.

Dit geldt ook:
- Indien het *bestuur* een korting op de premie heeft vastgesteld, geldt deze korting ook voor de vrijwillige voortzetting.
- De premie wordt bij aanvang van de voortzetting berekend over de laatste pensioengrondslag.
- De pensioengrondslag wordt vervolgens, zolang de voortzetting voortduurt, op de eerste januari van ieder jaar opnieuw vastgesteld, zoals dat in artikel 5 van dit reglement staat beschreven. Daarbij wordt als loon gehanteerd het loon waarop de pensioengrondslag in het voorafgaande kalenderjaar was vastgesteld.

Artikel 32 Hoe kan ik dit regelen?

U dient een verzoek in bij het *pensioenfonds*. Dit doet u binnen 9 maanden nadat uw dienstverband met uw *werkgever* is geëindigd.
Het *bestuur* van het *pensioenfonds* beoordeelt of u aan de wettelijke voorwaarden voldoet en in aanmerking komt voor vrijwillige voortzetting.

Artikel 33 Welke voorwaarden gelden dan?

- U bouwt geen pensioen op in een andere pensioenregeling. Ook niet bijvoorbeeld via een oudedagsreserve in uw eigen onderneming.
- De vrijwillige voortzetting sluit direct aan op de datum dat uw deelname aan de pensioenregeling stopt.
- De pensioenregeling wordt ongewijzigd voortgezet. Verbetering van de pensioenregeling is alleen toegestaan voor zover het een collectieve verbetering is voor de actieve *werknemers* van de voormalige werkgever.
- Uw pensioengevend inkomen bedraagt maximaal uw pensioengevend inkomen in het laatste jaar dat u *deelnemer* was.

Dit geldt ook:

- Het *bestuur* bepaalt binnen welke termijn en op welk tijdstip de premie moet worden betaald.
- Het *bestuur* kan ook nog andere voorwaarden verbinden aan uw verzoek.
- Bent u ontslagen wegens *arbeidsongeschiktheid* en is premievrije deelname niet van toepassing? Dan is vrijwillige voortzetting mogelijk zolang u arbeidsongeschikt bent en u een uitkering in de zin van de *WIA* ontvangt.
- Bent u ontslagen en ontvangt u een uitkering die bedoeld is de gederfde inkomsten uit het beëindigde dienstverband te vervangen? En vloeit de uitkering voort uit een regeling die afgesproken is tussen *werkgever(s)* en *werknemer(s)*? Dan is vrijwillige voortzetting mogelijk zolang de betreffende uitkering voortduurt.

Artikel 34 Geniet u winst uit onderneming?

Dan kunt u maximaal 10 jaar vrijwillig voortzetten. Uw pensioengevend inkomen is maximaal uw pensioengevend inkomen in het laatste jaar dat u *deelnemer* was. Met ingang van het vierde kalenderjaar geldt een extra maximum. Met ingang van dat jaar is uw pensioengevend inkomen maximaal de volgende bedragen bij elkaar opgeteld:

- de winst uit onderneming vóór toevoeging aan en afneming van de oudedagsreserve en vóór de ondernemersaftrek;
- het belastbare loon;
- het resultaat uit overige werkzaamheden;
- de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen van de voormalige werknemer; en
- het negatief loon wegens vrijwillige voortzetting.
  Deze bedragen worden in het tweede kalenderjaar voorafgaande aan het desbetreffende kalenderjaar vastgesteld.

Dit geldt ook:

Wordt u *directeur-grootaandeelhouder*, dan bent u geen *deelnemer* aan de pensioenregeling.
U kunt maximaal 3 jaar vrijwillig voortzetten als u *deelnemer* was voordat u *directeur-grootaandeelhouder* werd.

Artikel 35 Wanneer eindigt de vrijwillige voortzetting?

U kunt de vrijwillige voortzetting zelf beëindigen door een brief of e-mail aan het *pensioenfonds* te sturen. U kunt dit doen per de eerste dag van de maand. De opzegtermijn is 3 kalendermaanden.

Na 3 jaar stopt de vrijwillige voortzetting vanzelf. Dit is niet het geval als:

- U een uitkering ontvangt vanwege uw ontslag. En deze uitkering is bedoeld om inkomsten uit uw dienstverband te vervangen. En deze uitkering is het gevolg van een regeling die u met uw *werkgever* heeft afgesproken. Dan kunt u uw pensioenopbouw vrijwillig voortzetten zo lang u deze uitkering ontvangt.

- U winst uit onderneming geniet, dan stopt de vrijwillige voorzetting na 10 jaar.

Uw vrijwillige voortzetting stopt ook:
- Als u de verschuldigde premie niet tijdig betaalt. Het bestuur van het pensioenfonds bepaalt dan vanaf welke dag uw pensioenopbouw eindigt.
- Als u deelnemer wordt aan een andere pensioenregeling.
- Op de pensioendatum.
- Als u overlijdt.

7. U bent arbeidsongeschikt

Artikel 36 Wat gebeurt er als u arbeidsongeschikt bent?

Bent u arbeidsongeschikt? Dan kunt u onder voorwaarden pensioen blijven opbouwen. U betaalt dan geen premie. Dit heet *premievrije voortzetting* van uw pensioen. U dient daarvoor een verzoek in bij het *pensioenfonds*.

Voor het vaststellen of u (nog steeds) recht heeft op premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw kan het *pensioenfonds* ook de door het *pensioenfonds* ontvangen gegevens van het *UWV* gebruiken. Als de gegevens van het *UWV* afwijken of van een latere datum zijn, gelden de gegevens van het *UWV*.

Voor de vaststelling van het recht op premievrije deelneming wordt hierna onderscheid gemaakt tussen *deelnemer*s die een *WAO*-uitkering ontvangen (zie artikel 37) en deelnemers die een *WIA*-uitkering ontvangen (zie artikel 38).

Artikel 37 Premievrije pensioenopbouw als u arbeidsongeschikt bent en een WAO-uitkering krijgt

37.1 Wanneer komt u voor premievrije pensioenopbouw in aanmerking?

Om voor *premievrije pensioenopbouw* tijdens *arbeidsongeschiktheid* in aanmerking te komen, moet u voldoen
aan de volgende voorwaarden:

- u had vóór 1 januari 2006 recht op premievrije deelname in verband met een *WAO*-uitkering. En uw premievrije deelneming was op 1 januari 2006 niet geëindigd;
- u nam deel aan deze pensioenregeling tot de dag voordat u arbeidsongeschikt werd en recht kreeg op een *WAO*-uitkering (*dus gedurende de gehele maximum uitkeringstermijn*);
- u had een dienstverband bij een *werkgever* voor uw eerste ziektedag;
- u was vanaf het bereiken van de *maximum uitkeringstermijn* onafgebroken 25% of meer arbeidsongeschikt; en

Dit geldt ook:
Bent u bij de start van uw deelname al deels arbeidsongeschikt? Dan heeft u geen premievrije deelname.

37.2 Wat gebeurt er als u volledig arbeidsongeschikt bent?

Bent u volledig arbeidsongeschikt en niet langer in dienst bij uw *werkgever*? En krijgt u een *WAO*-uitkering? En voldoet u aan de voorwaarden van artikel 37.1? Dan blijft u ouderdomspensioen, *partnerpensioen* en *wezenpensioen* bij ons opbouwen.

37.3 Wat gebeurt er als u voor een deel arbeidsongeschikt bent?

Bent u voor een deel arbeidsongeschikt? En voldoet u aan de voorwaarden van artikel 37.1? Dan geldt dit.

U blijft in dienst bij uw werkgever

- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u blijft werken. We gaan uit van het pensioengevend inkomen dat u nog heeft.
- U gaat premievrij pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent volgens de regels van dit hoofdstuk.

U gaat uit dienst bij uw werkgever

- U gaat premievrij pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent. U doet dit volgens de regels van dit hoofdstuk.
- U bouwt geen pensioen meer bij ons op voor het deel dat u nog arbeidsgeschikt bent.

Dit geldt ook:
Is uw loongerelateerde *WAO*-uitkering geëindigd? En start deze weer binnen 4 weken nadat deze is geëindigd? En heeft u het fonds hiervan tijdig op de hoogte gesteld? Dan krijgt u na deze periode van 4 weken weer recht op premievrije pensioenopbouw.

37.4 Wanneer start uw premievrije opbouw als u arbeidsongeschikt wordt?
Uw premievrije pensioenopbouw start op de dag dat u recht heeft op een *WAO*-uitkering.
Krijgt u al een *WAO*-uitkering en wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan start uw verhoogde premievrije pensioenopbouw op de dag waarop het *UWV* uw *WAO*-uitkering verhoogt.

37.5 Hoe berekenen we uw pensioenopbouw?
U bouwt pensioen op over uw laatste pensioengrondslag. Dit is uw pensioengrondslag op de dag voordat u arbeidsongeschikt wordt en een *WAO* uitkering ontvangt. Of de dag dat u méér arbeidsongeschikt wordt. We passen uw *franchise* jaarlijks aan, conform artikel 5 van dit reglement. We verhogen uw pensioengevend inkomen jaarlijks op 1 januari met de stijging van de *cao*-lonen over de periode van 2 januari van het voorgaande kalenderjaar tot en met 1 januari van het kalenderjaar.

We kijken naar het percentage dat u arbeidsongeschikt bent volgens het *UWV* en stellen uw premievrije pensioenopbouw zo vast:

U bent arbeidsongeschikt voor	Dan zetten we uw pensioenopbouw premievrij voort voor:
< 25%	0%
25 tot 45%	25%
45 tot 65%	50%
65% of meer	100%

Dit geldt ook:
Krijgt u van *UWV* een lagere *WAO*-uitkering, omdat u werkt naast uw uitkering? Het *pensioenfonds* berekent uw pensioenopbouw dan volgens de klasse die hoort bij deze lagere uitkering. Waarschijnlijk bouwt u hierdoor minder premievrij pensioen op. Of eindigt uw premievrije opbouw.

37.6 Wat gebeurt er als u meer arbeidsongeschikt wordt?
Bent u nog in dienst bij uw *werkgever*? En wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan berekenen wij uw pensioenopbouw opnieuw. We doen dit vanaf de dag dat het *UWV* uw *arbeidsongeschiktheid*spercentage verhoogt. Waarschijnlijk bouwt u hierdoor meer premievrij pensioen op. U vindt de tabel in artikel 37.5.

Bent u al uit dienst bij uw *werkgever*? En wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan gaat uw pensioenopbouw niet omhoog. U blijft pensioen opbouwen zoals u eerst deed.

Dit geldt ook:
Was u al minimaal 25% arbeidsongeschikt met een *WAO* uitkering toen u ging deelnemen aan de pensioenregeling? Dan heeft u geen recht op premievrije deelname.

37.7 Wat gebeurt er als u minder arbeidsongeschikt wordt?
We berekenen uw pensioenopbouw dan opnieuw. We doen dit vanaf de dag waarin u minder arbeidsongeschikt wordt. Waarschijnlijk bouwt u hierdoor minder premievrij pensioen op. U vindt de tabel in artikel 37.5.

37.8 Wanneer stopt de premievrije voortzetting?
- De premievrije voortzetting stopt op de eerste dag van de maand waarin:
- u de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt;
- u 67 jaar wordt als de AOW-gerechtigde leeftijd later ligt dan de 67-jarige leeftijd;
- u niet meer minstens 25% arbeidsongeschikt bent volgens de *WAO*;
- u een nieuwe arbeidsovereenkomst aangaat, al dan niet bij een *werkgever* die is aangesloten bij het fonds, of als u in een andere pensioenvoorziening wordt opgenomen. Maar als u dan nog steeds

arbeidsongeschikt bent in zin van de *WAO* en u vóór het aangaan van die nieuwe arbeidsovereenkomst premievrij aanspraken in ons *pensioenfonds* verkrijgt, dan stopt uw premievrije voortzetting niet. U mag echter nooit meer pensioenopbouw opbouwen dan dat u bij 100% premievrije deelneming zou hebben verkregen. Het meerdere wordt in mindering gebracht op de aanspraken die op grond van premievrije deelname worden verworven. U bent verplicht dit aan ons door te geven; of
- u bent overleden.

Dit geldt ook:
- Krijgt u een uitkering krachtens de *WAO* en gaat u een nieuwe arbeidsovereenkomst aan in het kader van re-integratie? Dan is het *bestuur* op uw verzoek bevoegd te bepalen dat u extra aanspraken krijgt toegekend als u kunt aantonen dat er een terugval in uw pensioenopbouw zou optreden door het aangaan van de arbeidsovereenkomst.
- Als u volledige premievrijstelling heeft en u via de Sociale werkvoorziening weer pensioen gaat opbouwen bij de Stichting Pensioenfonds Werk en (re) integratie (PWRI), houdt u de premievrije opbouw maar wordt uw premievrije deelneming verminderd met de aanspraken die u bij de PWRI opbouwt. U bent verplicht dit aan ons door te geven.

37.9 Wat gebeurt er als toepassing van de regeling onbedoeld erg nadelig uitpakt?
Als toepassing van de artikelen in dit hoofdstuk naar het oordeel van het *bestuur* leidt tot het onbedoeld achterwege blijven of leidt tot onbedoelde vermindering van de premievrije voortzetting, kan het *bestuur* besluiten alsnog premievrije voortzetting toe te kennen.

37.10 Wat geldt voor uw premievrije voortzetting als de regeling verandert?
Het *bestuur* is na instemming van cao-partijen op grond van de statuten bevoegd om de regeling premievrije deelname bij *arbeidsongeschiktheid* te wijzigen. Heeft u voor uw pensioenopbouw recht op premievrije voortzetting bij *arbeidsongeschiktheid* gekregen? En verandert het *bestuur* deze regeling? Dan wordt uw premievrije pensioenopbouw vanaf dat moment gewijzigd volgens de nieuwe pensioenregeling. Wij informeren u binnen drie maanden over deze wijziging (zie hoofdstuk 11).

Artikel 38 Premievrije pensioenopbouw als u arbeidsongeschikt bent en een WIA-uitkering krijgt

38.1 Wanneer komt u voor premievrije pensioenopbouw in aanmerking?
Om voor *premievrije pensioenopbouw* tijdens *arbeidsongeschiktheid* in aanmerking te komen, moet u voldoen
aan de volgende voorwaarden:
- u had een dienstverband bij een *werkgever* voor uw eerste ziektedag;
- u was vanaf het bereiken van de *maximum uitkeringstermijn* onafgebroken 35% of meer arbeidsongeschikt; en
- u had na de *maximum uitkeringstermijn*, of maximaal 4 weken daarna, recht op een *WIA*-uitkering.

Dit geldt ook:
- Bent u bij de start van uw deelname al deels arbeidsongeschikt en krijgt u een uitkering krachtens de *WIA*? Dan bouwt u over dat deel geen pensioen bij ons op. U bouwt dan alleen op over het deel dat u méér arbeidsongeschikt wordt tijdens uw deelname.
- Bent u *gewezen deelnemer*? Dan moet u op de dag direct voorafgaand aan de aanvang van de maximum-uitkeringstermijn *deelnemer* zijn geweest aan de pensioenregeling van het fonds.

38.2 Wat gebeurt er als u volledig arbeidsongeschikt bent?
Bent u volledig arbeidsongeschikt en niet langer in dienst bij uw *werkgever*? En krijgt u een *WIA*-uitkering? En voldoet u aan de voorwaarden van artikel 38.1? Dan blijft u ouderdomspensioen, *partnerpensioen* en *wezenpensioen* bij ons opbouwen.

38.3 Wat gebeurt er als u voor een deel arbeidsongeschikt bent?
Bent u voor een deel arbeidsongeschikt? En voldoet u aan de voorwaarden van artikel 38.1? Dan geldt dit.

U blijft in dienst bij uw werkgever
- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u blijft werken. We gaan uit van het pensioengevend inkomen dat u nog heeft.
- U gaat premievrij pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent volgens de regels van dit hoofdstuk.

U gaat uit dienst bij uw werkgever
- U gaat premievrij pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent. U doet dit volgens de regels van dit hoofdstuk.
- U bouwt geen pensioen meer bij ons op voor het deel dat u nog arbeidsgeschikt bent.

Dit geldt ook:
Is uw *WIA-uitkering* geëindigd? En start deze weer binnen 4 weken nadat deze is geëindigd? En heeft u het fonds hiervan tijdig op de hoogte gesteld? Dan krijgt u na deze periode van 4 weken weer recht op premievrije pensioenopbouw.

38.4 Wanneer start uw premievrije opbouw als u arbeidsongeschikt wordt?
Uw premievrije pensioenopbouw start op de dag dat u een *WIA*-uitkering krijgt.
Krijgt u al een WIA-uitkering en wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan start uw verhoogde premievrije pensioenopbouw op de dag van de maand waarin het *UWV* uw *WIA*-uitkering verhoogt.

38.5 Hoe berekenen we uw pensioenopbouw?
U bouwt pensioen op over uw laatste pensioengrondslag. Dit is uw pensioengrondslag op de dag voordat u arbeidsongeschikt wordt. Of de dag dat u méér arbeidsongeschikt wordt. We passen uw *franchise* jaarlijks aan, conform artikel 5 van dit reglement. We verhogen uw pensioengevend inkomen jaarlijks op 1 januari met de stijging van de *cao*-lonen over de periode van 2 januari van het voorgaande kalenderjaar tot en met 1 januari van het kalenderjaar.

We kijken naar het percentage dat u arbeidsongeschikt bent volgens het *UWV* en stellen uw premievrije pensioenopbouw zo vast:

U bent arbeidsongeschikt voor	Dan zetten we uw pensioenopbouw premievrij voort voor:
< 35%	0%
35 - 45%	40%
45 - 55%	50%
55 - 65%	60%
65 - 100%	100%

Dit geldt ook:
Krijgt u van *UWV* een lagere *WIA*-uitkering, omdat u werkt naast uw uitkering? Het *pensioenfonds* berekent uw pensioenopbouw dan volgens de klasse die hoort bij deze lagere uitkering. Waarschijnlijk bouwt u hierdoor minder premievrij pensioen op. Of eindigt uw premievrije opbouw.

38.6 Wat gebeurt er als u meer arbeidsongeschikt wordt?
Bent u nog in dienst bij uw *werkgever*? En wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan berekenen wij uw pensioenopbouw opnieuw. We doen dit vanaf de dag dat het *UWV* uw arbeidsongeschiktheidspercentage verhoogt. Waarschijnlijk bouwt u hierdoor meer premievrij pensioen op. U vindt de tabel in artikel 38.5.

Bent u al uit dienst bij uw *werkgever*? En wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan gaat uw pensioenopbouw niet omhoog. U blijft pensioen opbouwen zoals u eerst deed.

Dit geldt ook:
- Bent u al uit dienst bij uw *werkgever*? En wordt u eerst minder en daarna meer arbeidsongeschikt? Uw pensioenopbouw gaat waarschijnlijk eerst omlaag en dan weer omhoog. Uw pensioenopbouw wordt niet hoger dan hoort bij het arbeidsongeschiktheidspercentage dat u had toen u uit dienst ging, of dat u had op de eerste dag van uw arbeidsongeschiktheid indien dat later is.
- Was u al minimaal 35% arbeidsongeschikt met een *WIA* uitkering toen u ging deelnemen aan de pensioenregeling? Dan kunt u toch premievrije voortzetting krijgen, maar het percentage premievrije voortzetting dat volgt uit de mate van *arbeidsongeschiktheid* die al bestond bij het begin van de deelneming wordt wel in mindering gebracht op het percentage van de premievrije voortzetting die het gevolg is van uw verhoogde *arbeidsongeschiktheid*. We hanteren bij de toekenning van premievrije voortzetting uw pensioengrondslag op de dag voordat u meer arbeidsongeschikt werd.

38.7 Wat gebeurt er als u minder arbeidsongeschikt wordt?
We berekenen uw pensioenopbouw dan opnieuw. We doen dit vanaf de dag waarin u minder arbeidsongeschikt wordt. Waarschijnlijk bouwt u hierdoor minder pensioen op. U vindt de tabel in artikel 38.5.

38.8 Wanneer stopt de premievrije voortzetting?
- De premievrije voortzetting stopt op de eerste dag van de maand waarin:
- u de *AOW*-gerechtigde leeftijd bereikt;
- u 67 jaar wordt als de *AOW*-gerechtigde leeftijd later ligt dan de 67-jarige leeftijd;
- u niet meer minstens 35% arbeidsongeschikt bent volgens de *WIA*, tenzij uw *WIA*-uitkering binnen 4 weken weer hervat wordt;
- u een nieuwe arbeidsovereenkomst aangaat, al dan niet bij een *werkgever* die is aangesloten bij het fonds, of als u in een andere pensioenvoorziening wordt opgenomen. Maar als u dan nog steeds arbeidsongeschikt bent in zin van de *WIA* en u vóór het aangaan van die nieuwe arbeidsovereenkomst premievrij aanspraken in ons *pensioenfonds* verkrijgt, dan stopt uw premievrije voortzetting niet. U mag echter nooit meer pensioenopbouw opbouwen dan dat u bij 100% premievrije deelneming zou hebben verkregen. Het meerdere wordt in mindering gebracht op de aanspraken die op grond van premievrije deelname worden verworven. U bent verplicht dit aan ons door te geven; of
- u bent overleden.

Dit geldt ook:
- Krijgt u een uitkering krachtens de *WIA* en gaat u een nieuwe arbeidsovereenkomst aan in het kader van re-integratie? Dan is het *bestuur* op uw verzoek bevoegd te bepalen dat u extra aanspraken krijgt toegekend als u kunt aantonen dat er een terugval in uw pensioenopbouw zou optreden door het aangaan van de arbeidsovereenkomst.
- Als u volledige premievrijstelling heeft en u via de Sociale werkvoorziening weer pensioen gaat opbouwen bij de Stichting Pensioenfonds Werk en (re) integratie (PWRI), houdt u de volledige 100% premievrije opbouw maar wordt uw premievrije deelneming verminderd met de aanspraken die u bij de PWRI opbouwt. U bent verplicht dit aan ons door te geven.

38.9 Wat gebeurt er als toepassing van de regeling onbedoeld erg nadelig uitpakt?
Als toepassing van de artikelen in dit hoofdstuk naar het oordeel van het *bestuur* leidt tot het onbedoeld achterwege blijven of leidt tot onbedoelde vermindering van de premievrije voortzetting, kan het *bestuur* besluiten alsnog premievrije voortzetting toe te kennen.

38.10 Wat geldt voor uw premievrije voortzetting als de regeling verandert?
Het *bestuur* is na instemming van cao-partijen op grond van de statuten bevoegd om de regeling premievrije deelname bij *arbeidsongeschiktheid* te wijzigen. Heeft u voor uw pensioenopbouw recht op premievrije voortzetting bij *arbeidsongeschiktheid* gekregen? En verandert het *bestuur* deze regeling? Dan wordt uw premievrije pensioenopbouw vanaf dat moment gewijzigd volgens de nieuwe pensioenregeling. Wij informeren u binnen drie maanden over deze wijziging (zie hoofdstuk 11).

8. U en uw partner gaan uit elkaar

Gaan u en uw *partner* uit elkaar? Dan heeft dat gevolgen voor uw reeds opgebouwde ouderdomspensioen en het *partnerpensioen*. Het *wezenpensioen* verandert niet als u uit elkaar gaat.

Artikel 39 Scheiding en uw ouderdomspensioen

39.1 Wanneer verandert uw ouderdomspensioen?
Uw ouderdomspensioen verandert in deze situaties:

- U gaat scheiden. U, uw *(ex-)partner* of bijvoorbeeld een advocaat schrijft de echtscheiding in bij de burgerlijke stand.
- U gaat scheiden van tafel en bed. U, uw *(ex-)partner* of bijvoorbeeld een advocaat schrijft dit in bij het huwelijksgoederenregister.
- U beëindigt uw geregistreerd partnerschap. U, uw *(ex-)partner* of bijvoorbeeld een advocaat schrijft dit in bij de burgerlijke stand. Dit geldt niet als de uitschrijving wordt veroorzaakt doordat u uw geregistreerd partnerschap omzet in een huwelijk.

Dit geldt ook:

- Er is geen sprake van echtscheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap in de zin van dit hoofdstuk als de *scheiding* of beëindiging van het geregistreerd partnerschap wordt veroorzaakt doordat een van u overlijdt of wordt vermist.
- Woonde u samen zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap/samenlevingsovereenkomst? En gaat u uit elkaar? Dan verandert er niets in uw ouderdomspensioen.

39.2 Uw ex-partner krijgt bij scheiding recht op uitbetaling van een deel van uw ouderdomspensioen.
Gaat u scheiden? Dan krijgt uw *ex-partner* recht op uitbetaling van de helft van het ouderdomspensioen dat u tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap tot aan de scheidingsdatum heeft opgebouwd. Dit heet verevening. Het is geregeld in de Wet verevening *pensioenrechten* bij *scheiding*. Dit geldt niet als u samen iets anders heeft afgesproken. Zie hiervoor artikel 39.3. Voor alle duidelijkheid: als uw *samenwoonrelatie* zonder geregistreerd partnerschap eindigt krijgt uw *ex-partner* dus niet dit recht, want op die relatie is die wet niet van toepassing.

U heeft 2 mogelijkheden:

- U of uw *ex-partner* kan ons vragen dit eigen deel rechtstreeks aan uw *ex-partner* te betalen. We doen dit dan als u met pensioen gaat. Vraag dit wel binnen 2 jaar na de *scheiding* bij ons aan. Dit doet u met het formulier *Mededeling van scheiding in verband met verdeling van* ouderdomspensioen. Download het formulier op *www.overheid.nl*. Of vraag het aan bij ons *pensioenfonds*.
- Vraagt u of uw *ex-partner* niet tijdig de uitbetaling door het *pensioenfonds* aan uw *ex-partner* aan? Dan moet u zelf dat deel van uw pensioen aan uw *ex-partner* betalen als u met pensioen gaat.

Krijgt uw *ex-partner* maar een klein pensioen? Dan heeft hij of zij geen recht op betaling. Het pensioen blijft dan bij u staan. Er is sprake van een klein pensioen als het bruto pensioen voor uw *ex-partner* lager is dan de wettelijke afkoopgrens. De wettelijke afkoopgrens vindt u in artikel 43.2.

39.3 Kunt u samen iets anders afspreken, zoals conversie?
Ja, dat kan. U wilt bijvoorbeeld dat uw *ex-partner* geen ouderdomspensioen uitbetaald krijgt. Of meer óf minder dan de helft van het ouderdomspensioen dat u tijdens uw huwelijk of geregistreerde partnerschap opbouwde. Als u dat maar samen afspreekt. Dit doet u in uw huwelijkse voorwaarden, de

voorwaarden van geregistreerd partnerschap of in een schriftelijke scheidingsovereenkomst. In de Wet verevening *pensioenrechten* bij *scheiding* staan de begrenzingen van wat u kunt afspreken vermeld. Vraag dit wel binnen 2 jaar na de *scheiding* bij ons aan.

U kunt ook kiezen voor *conversie*. Bij *conversie* maakt u samen afspraken over het deel van het ouderdomspensioen en het *bijzonder partnerpensioen* (artikel 40) waar uw *ex-partner* recht op heeft. Deze 2 soorten pensioenen zet u om in een eigen aanspraak op ouderdomspensioen voor uw *ex-partner*. Dat ouderdomspensioen gaat dan in en stopt op de tijdstippen die gelden voor het normale ouderdomspensioen volgens deze pensioenregeling op de leeftijd van de *ex-partner*. *Conversie* is alleen mogelijk als het *pensioenfonds* schriftelijk instemt om een eventueel uit de conversie voortvloeiende wijziging van het risico te dekken of het niveau van de uitkering aan te passen. Het *pensioenfonds* kan de kosten voor de *conversie* in rekening brengen. U en uw *ex-partner* betalen samen deze kosten.

Conversie spreekt u af in uw huwelijkse voorwaarden, de voorwaarden van geregistreerd partnerschap of in een schriftelijke scheidingsovereenkomst. Vraag dit wel binnen 2 jaar na de *scheiding* bij ons aan. Dit doet u met het formulier *Mededeling van scheiding in verband met verdeling van* ouderdomspensioen. Download het formulier op *www.overheid.nl*. Of vraag het aan bij ons *pensioenfonds*.

39.4 Wanneer start en stopt de uitbetaling aan uw ex-partner?
Uw *ex-partner* krijgt zijn of haar verevende pensioen als u met pensioen gaat. Dit is dus op uw 67e. Kiest u ervoor om eerder of later met pensioen te gaan? Dan krijgt uw *ex-partner* ook eerder of later pensioen.

Krijgen wij het formulier voor de verdeling nadat uw pensioen is ingegaan? Dan start de uitbetaling van het pensioen aan uw *ex-partner* op de 1e dag van de maand volgend op de maand waarin wij het formulier ontvangen.

De uitbetaling van het pensioen voor uw *ex-partner* stopt op deze momenten:
- Uw *ex-partner* overlijdt. De uitbetaling van het pensioen stopt op de laatste dag van de maand waarin uw *ex-partner* overlijdt.
- U overlijdt. Het pensioen stopt op de laatste dag van de maand waarin u overlijdt.
- U en uw *partner* trouwen opnieuw met elkaar. En wij horen dat van u. Het pensioen stopt op de 1e dag van de maand nadat wij dit bericht krijgen.

Trouwen u en uw *ex-partner* opnieuw? En wilt u het pensioen weer zelf krijgen? Schrijf het *pensioenfonds* dan een brief. Dit kan ook als u (weer) geregistreerd *partners* wordt. Of als u niet meer gescheiden bent van tafel en bed en dit in het huwelijksgoederenregister heeft laten opnemen. U en uw *partner* ondertekenen beiden de brief.

Overlijdt uw *ex-partner*? Dan betalen wij zijn of haar deel van uw ouderdomspensioen voortaan aan u uit. Dit is niet het geval als u kiest voor *conversie*.

Artikel 40 Scheiding en partnerpensioen

40.1 Wanneer verandert het partnerpensioen?
Het *partnerpensioen* verandert in deze situaties:
- U gaat scheiden. U, uw *(ex-)partner* of bijvoorbeeld een advocaat schrijft uw *scheiding* in bij de burgerlijke stand.
- U gaat scheiden van tafel en bed. U, uw *(ex-)partner* of bijvoorbeeld een advocaat schrijft dit in bij het huwelijksgoederenregister.

- U beëindigt uw geregistreerd *partner*schap. U, uw *(ex-)partner* of bijvoorbeeld een advocaat schrijft dit in bij de burgerlijke stand. Dit komt niet doordat een van u overlijdt of wordt vermist.
- U woont samen en gaat uit elkaar. U maakt samen een verklaring of een brief die u beide ondertekent en voegt kopieën van uw identiteitsbewijzen toe. Daarin staat de datum dat u stopt met samenwonen. Of u stuurt het *pensioenfonds* een kopie van een aangetekende brief aan uw *(ex-)partner* of een notaris waarin staat per welke datum u stopt met samenwonen.

Zet u uw geregistreerd partnerschap om in een huwelijk? Of heeft u een *samenwoonrelatie* en wordt u geregistreerd *partners* of trouwt u? Dan verandert er niets in het *partnerpensioen*.

Dit geldt ook:
Indien naar het oordeel van het *pensioenfonds* geen eenduidigheid bestaat over de datum waarop de *samenwoonrelatie* is geëindigd, wordt als beëindigingdatum aangehouden de datum waarop volgens de Basisregistratie Personen de inschrijving van de *deelnemer* en zijn *ex-partner* op hetzelfde adres is geëindigd.

40.2 Uw ex-partner krijgt bij scheiding of einde van de samenwoonrelatie recht op bijzonder partnerpensioen
Gaat u uit elkaar? Dan krijgt uw *ex-partner* recht op het *partnerpensioen* dat u tot de *scheidingsdatum* of tot het einde van de *samenwoonrelatie* heeft opgebouwd. Dit heet *bijzonder partnerpensioen*.

Gaat u uit elkaar nádat uw deelname aan deze pensioenregeling stopt? Dan krijgt uw *ex-partner* recht op het *partnerpensioen* dat u tot het eind van uw deelname heeft opgebouwd. We tellen daarbij ook de toeslagen op die we sinds het einde van uw deelname gaven.
Uw *ex-partner* krijgt een bewijs van het *bijzonder partnerpensioen*. Uzelf krijgt een kopie van dit bewijs. Iedere 5 jaar ontvangt uw *ex-partner* een opgave van het *bijzonder partnerpensioen*.

40.3 Kunt u samen iets anders afspreken?
Ja, dat kan. U wilt bijvoorbeeld dat uw *ex-partner* geen *partnerpensioen* krijgt. Of minder *partnerpensioen* dan u tot uw *scheiding* opbouwde. Als u dat maar samen afspreekt. Dit doet u in uw huwelijkse voorwaarden, in de voorwaarden van geregistreerd partnerschap, in de samenlevingsovereenkomst of in een schriftelijke *scheiding*s- of beëindigingsovereenkomst. Stuur de gemaakte afspraken naar ons toe. Maar die voorwaarden of overeenkomst gelden alleen als het *pensioenfonds* hiermee akkoord gaat en heeft verklaard om een eventueel uit de afwijking voortvloeiende wijziging van het risico te dekken of het niveau van de uitkering aan te passen.

Naast de afspraken die u met uw *ex-partner* maakt, kan uw *ex-partner* ook zijn of haar recht op *bijzonder partnerpensioen* aan een eerdere of latere *partner* van u overdragen na uw overlijden. Maar die afspraken gelden alleen als de overdracht onherroepelijk is en in een notariële akte is vastgelegd. Ook moet het *pensioenfonds* zich bereid hebben verklaard om een eventueel uit de overdracht voortvloeiende wijziging van het risico te dekken.

U kunt ook kiezen voor conversie. U leest hier meer over in artikel 39.3.

40.4 Wanneer start en stopt het bijzonder partnerpensioen?
Uw *ex-partner* krijgt *bijzonder partnerpensioen* als u overlijdt. Het pensioen start op de 1e dag van de maand waarin u overlijdt. Het pensioen stopt op de laatste dag van de maand waarin uw *ex-partner* overlijdt.

Dit geldt ook:

- Overlijdt uw *ex-partner nadat uw pensioen is ingegaan*? Dan stopt zijn of haar pensioen. Heeft u een nieuwe *partner*? Dan krijgt die géén hoger pensioen doordat uw *ex-partner* is overleden.
- *Overlijdt uw ex-partner voordat uw pensioen is ingegaan?* Dan heeft uw nieuwe *partner* geen recht op het *bijzonder partnerpensioen van uw ex-partner*.
- Heeft u meerdere *ex-partners*? Dan krijgt elke *ex-partner* alleen het *bijzonder partnerpensioen* dat u opbouwde ná de voorafgaande scheiding. En tot u uit elkaar ging.

40.5 Zijn er situaties waarin uw ex-partner geen bijzonder partnerpensioen krijgt?

Uw *ex-partner* krijgt geen *bijzonder partnerpensioen* als:

- uw *ex-partner* schuld heeft aan uw overlijden. Maar alleen als u opzettelijk om het leven bent gebracht en uw *ex-partner* daaraan schuldig is of medeplichtig is.
- uw *ex-partner* in geval van een *samenwoonrelatie* niet kan aantonen met een uittreksel uit de Basisregistratie Personen dat u tot vlak voor het einde van uw *samenwoonrelatie* feitelijk heeft samengewoond.
- het einde van de *samenwoonrelatie* niet binnen twee jaar na het eindigen daarvan is gemeld aan het fonds door overlegging van een verklaring of kopie van het aangetekende schrijven aan de andere *partner* of de notaris dat de partnerrelatie is geëindigd.
- Indien de samenlevingsovereenkomst, waarin uw *partner* is aangewezen als begunstigde, niet notarieel is verleden of er geen eenzijdige opzeggingsclausule in is opgenomen.

9. Over de betaling van uw pensioen

Artikel 41 Hoe krijgt u uw pensioen?

41.1 Hoe kunt u uw pensioen aanvragen?

Ongeveer zes maanden voor uw *AOW* datum en/of uw *pensioendatum* ontvangt u meer informatie van het *pensioenfonds* en een aanvraagformulier.

U vraagt uw pensioen schriftelijk of elektronisch aan bij het *pensioenfonds*. Of een ander doet dat namens u. Als u eerder met pensioen wilt, kunt u altijd contact opnemen met het *pensioenfonds*.

41.2 Wat als u uw pensioen niet aanvraagt?

Het *pensioenfonds* mag ook zelf een pensioen toekennen aan degenen die daar recht op hebben als de aanvraag om pensioen achterwege is gebleven.

41.3 Hoe keren wij uw pensioen uit?

Gaat uw pensioen in? Dan krijgt u elke maand een pensioenbedrag van ons. We maken de uitkering in euro's over op de bankrekening die u doorgeeft.

U krijgt elke maand 1/12e deel van uw pensioen in dat jaar. Wij houden hierop loonbelasting en premies voor de sociale verzekeringen in. Die betalen wij aan de Belastingdienst.

Heeft u gekozen voor uitbetaling van een *bedrag ineens*? Dan krijgt u dit bedrag in de eerste maand nadat uw pensioen ingaat. Tenzij u heeft gekozen voor uitgestelde betaling, dan ontvangt u het bedrag in de maand januari van het jaar nadat u de AOW-leeftijd bereikt. Wij houden hierop loonbelasting en premies voor de sociale verzekeringen in. Die betalen wij aan de Belastingdienst.

Artikel 42 Wat geldt als u in het buitenland woont?

42.1 Welke voorwaarden gelden er?

Woont u in het buitenland? Dan vragen wij 1 keer per jaar een *bewijs van in leven zijn* (Attestatie de Vita) van u. Wij horen het namelijk van de buitenlandse overheid niet vanzelf als u overlijdt. Daarom moeten uw nabestaanden dit in elk geval aan ons melden. Een voorwaarde voor pensioen is immers dat u nog leeft.

Dit geldt voor de betaling van uw ouderdomspensioen. Maar ook voor het *partnerpensioen*, *bijzonder partnerpensioen* en *wezenpensioen*. Als we het bewijs van in leven zijn niet van u ontvangen, betalen we niet langer pensioen uit.

42.2 Zijn er extra kosten aan verbonden voor u?

Eventuele extra kosten voor het uitbetalen van pensioen op een buitenlandse rekening brengen wij bij u in rekening.

Artikel 43 Wat is de afkoop van pensioen?

43.1 Heeft u een klein pensioen bij ons opgebouwd?

Dan mag het *pensioenfonds* uw pensioen in één keer betalen. Dit heet *afkoop*. U krijgt dan de waarde van uw pensioen, dat is de *afkoopsom*, in één keer op uw rekening. Daarna krijgt u geen pensioen meer. Afkoop is geregeld in de wet.

43.2 Wanneer is er sprake van een 'klein pensioen'?
In dit reglement noemen we pensioenen "kleine pensioenen" als ze hoger zijn dan € 2 per jaar en onder de wettelijke afkoopgrens liggen. Voor 2026 is dit bedrag € 632,63. Dit bedrag wordt jaarlijks herzien. Alleen kleine pensioenen mogen worden afgekocht. Daarvoor heeft het *pensioenfonds* uw toestemming nodig. Voor pensioenen boven die grens geldt een afkoopverbod, behalve bij *bedrag ineens*.

Artikel 44 Hoe kopen wij uw klein ouderdomspensioen af?

44.1 Wanneer kunnen wij uw klein ouderdomspensioen afkopen?
Het *pensioenfonds* kan een klein ouderdomspensioen afkopen op uw *pensioeningangsdatum*.

Is uw deelneming geëindigd en heeft u geen nieuwe *pensioenuitvoerder*? Dan kan het *pensioenfonds* uw klein ouderdomspensioen afkopen vijf jaar na de beëindiging van uw deelneming.

44.2 Wanneer bepalen wij of er sprake is van een klein ouderdomspensioen?
Wij bepalen op de *pensioeningangsdatum* of er sprake is van een klein ouderdomspensioen. Tenzij het *pensioenfonds* uw pensioen afkoopt vóór de *pensioeningangsdatum*. In dat geval bepalen wij op 1 januari van het jaar van afkoop of er sprake is van klein ouderdomspensioen.

44.3 Wanneer informeren wij u over afkoop klein ouderdomspensioen?
Het *pensioenfonds* informeert u voor uw *pensioeningangsdatum* over de afkoop. Wij betalen de *afkoopsom* binnen zes maanden na de *pensioeningangsdatum*.

Of het *pensioenfonds* informeert u ten minste vijf jaar na de beëindiging van uw deelneming over afkoop. Wij betalen de *afkoopsom* binnen zes maanden nadat u toestemming geeft voor afkoop.

Dit geldt ook:
Als een ouderdomspensioenaanspraak wordt afgekocht, worden ook de meeverzekerde aanspraken op (bijzonder) *partner- en wezenpensioen* afgekocht. De *afkoopsom* van het *bijzonder partnerpensioen* wordt aan de *ex-partner* ter beschikking gesteld.

Artikel 45 Hoe kopen wij uw klein partnerpensioen en klein wezenpensioen af?

45.1 Wanneer kunnen wij een klein partnerpensioen en klein wezenpensioen afkopen?
Het *pensioenfonds* kan een klein *partnerpensioen* en eventueel *wezenpensioen* van de nabestaanden bij de ingang van het *partnerpensioen* respectievelijk *wezenpensioen* afkopen zonder toestemming.

45.2 Wanneer bepalen wij of er sprake is van een klein partnerpensioen en klein wezenpensioen?
Wij bepalen of sprake is van een klein *partnerpensioen* respectievelijk *wezenpensioen* op de ingangsdatum van het *partnerpensioen* respectievelijk *wezenpensioen*.

45.3 Wanneer informeren wij over afkoop klein partnerpensioen en klein wezenpensioen?
Het *pensioenfonds* informeert de *partner* of wees binnen zes maanden na de ingangsdatum van het *partnerpensioen* respectievelijk *wezenpensioen* over de afkoop en gaat ook binnen deze termijn van zes maanden tot uitbetaling over. Na afloop van de termijn van zes maanden is voor de afkoop toestemming van de *partner* respectievelijk wees nodig.

Wat geldt nog meer?
Indien er een gerechtigde is tot een *partnerpensioen*, kan het *wezenpensioen* alleen tezamen met een klein *partnerpensioen* worden afgekocht. Indien er geen gerechtigde is tot een *partnerpensioen*, kan het *wezenpensioen* worden afgekocht, indien het *wezenpensioen* kleiner is dan het bedrag genoemd in artikel 43.2.

De *afkoopsom* van het *partnerpensioen* en eventueel *wezenpensioen* wordt aan de *partner* ter beschikking gesteld. Indien een wees meerderjarig is, wordt de *afkoopsom* van zijn *wezenpensioen* aan deze wees ter beschikking gesteld.

Artikel 46 Hoe kopen wij het klein bijzonder partnerpensioen af?

46.1 Wanneer kunnen wij een bijzonder klein partnerpensioen afkopen?
Het *pensioenfonds* kan een klein *bijzonder partnerpensioen* van de *ex-partner* bij *scheiding* afkopen zonder toestemming.

46.2 Wanneer bepalen wij of er sprake is van een klein bijzonder partnerpensioen?
Wij bepalen of sprake is van een klein *bijzonder partnerpensioen*, nadat u ons geïnformeerd heeft over de *scheiding*. Hoe u ons informeert staat in artikel 39.

46.3 Hoe informeren wij over afkoop klein bijzonder partnerpensioen?
Het *pensioenfonds* informeert de *ex-partner* binnen zes maanden na de melding van de *scheiding* over de afkoop en gaat ook binnen zes maanden tot uitbetaling over. Na afloop van de termijn van zes maanden is voor de afkoop toestemming van de *ex-partner* nodig.

Artikel 47 Hoeveel geld krijgt de rechthebbende als wij pensioen afkopen?
U leest in bijlage 2, tabel 7 hoe we uw *afkoopsom* berekenen. Dit bedrag is bruto. We houden daarop nog loonbelasting en premies in.

10. Over de kosten van de pensioenregeling

Artikel 48 Wie betaalt de premie voor de pensioenregeling?

Maandelijks betalen u en uw *werkgever premie* voor uw pensioen. Uw *werkgever* houdt de *premie*, die u moet betalen, elke maand in op uw salaris. Uw *werkgever* betaalt de totale *premie* aan het *pensioenfonds*.

Artikel 49 Hoe berekenen wij uw premie?

49.1 Wat is de hoogte van uw premie?

De totale premie in 2026 is 22,80% van de pensioengrondslag. De premieverdeling is als volgt: de werknemers betalen 45%, de *werkgevers* betalen 55%. U betaalt dus 10,26% van uw pensioengrondslag. Uw *werkgever* betaalt 12,54% van de pensioengrondslag. Dit is de basis voor uw pensioen. U leest alle details over de pensioengrondslag in artikel 5.

49.2 Wat geldt als u deeltijd werkt?

Werkt u in deeltijd? Dan vermenigvuldigen we de pensioengrondslag eerst met uw deeltijdpercentage. In artikel 5 leest u hoe we uw deeltijdpercentage bepalen.

49.3 Wat geldt als u (deels) arbeidsongeschikt bent?

Bent u deels arbeidsongeschikt? Dan betaalt u minder premie. Bent u volledig arbeidsongeschikt? Dan hoeft u geen premie te betalen als u aan alle voorwaarden hiervoor voldoet. U leest alle voorwaarden in hoofdstuk 7.

Wat geldt nog meer?

- Wordt uw pensioengevend inkomen niet verlaagd, zoals genoemd in artikel 5? Dan kan in overleg met de *werkgever* een afwijkende *premie*verdeling worden afgesproken.
- Werkt u niet het hele jaar of werkt u parttime? Dan wordt uw pensioengrondslag naar evenredigheid vastgesteld.

Artikel 50 Wat doen we met de premies?

We zetten dit geld opzij voor uw pensioen. Wij beleggen een deel van alle *premie*s. Dat is om stijging van de lonen zo veel mogelijk bij te houden. Met sparen alleen lukt dat niet.

U betaalt alleen premie voor de opbouw van uw pensioen. Zijn de financiële resultaten van ons *pensioenfonds* goed? Dan kunnen wij de pensioenen ook verhogen. We leggen dit uit in hoofdstuk 2.

Artikel 51 Wat geldt als mijn werkgever geen premie heeft betaald?

Heeft u recht op deelname aan deze pensioenregeling, maar heeft uw *werkgever* geen premie voor u betaald?
U bouwt dan toch pensioen bij ons op. Dit geldt niet als:

- Er sprake is van boze opzet bij u en uw *werkgever*. Hiervan is in ieder geval sprake als uw *werkgever* welbewust de premie niet heeft betaald en gebleken is dat u hiermee heeft ingestemd. Van boze opzet is ook sprake wanneer u en uw *werkgever* opzettelijk een situatie van schijnzelfstandigheid heeft laten ontstaan of voortbestaan, terwijl u beiden wist, of had kunnen weten, dat er feitelijk sprake is van een dienstbetrekking

- Uw *werkgever* in het buitenland is gevestigd en zich niet heeft aangemeld bij het *pensioenfonds*. Het *pensioenfonds* kon niet weten dat uw *werkgever* werknemers in Nederland te werk had gesteld.
- De rechter oordeelt dat sprake is geweest van een arbeidsovereenkomst, of de Belastingdienst beschikt dat loonheffing verschuldigd is. U heeft dan geen recht op deelname over de periode voorafgaand aan het vonnis of het arrest van de rechter, of de beschikking van de Belastingdienst.
- Om een andere reden niet van het *pensioenfonds* kan worden verwacht om pensioen aan u, uw *partner* of uw kinderen toe te kennen. Het *pensioenfonds* houdt zich hierbij aan de wettelijke voorwaarden.
- Het *premie* betreft die verschuldigd is over een periode voorafgaand aan het faillissement van de *werkgever* of de surcéance van betaling die de *werkgever* heeft gekregen. De regeling hiervoor in de Werkloosheidswet is bepalend voor het *pensioenfonds*.

11. Informatie over uw pensioen

Artikel 52 Welke informatie krijgt u?

52.1 Uw deelname start
U krijgt binnen 3 maanden informatie over de pensioenregeling van ons (Laag 1 van Pensioen 1-2-3). In Laag 1 staat alle eerste informatie die belangrijk is voor uw pensioen. U leest ook waar u extra informatie vindt.

52.2 U bent deelnemer
U krijgt elk jaar een *Uniform pensioenoverzicht*. In dit overzicht staat:
- het pensioenbedrag dat u heeft opgebouwd;
- het pensioenbedrag dat u kan bereiken als u bij ons pensioen blijft opbouwen;
- informatie over verhoging en verlaging van uw pensioen;
- de groei van uw pensioen in het afgelopen jaar *(factor A).*

52.3 Uw deelname stopt
Gaat u uit dienst bij uw *werkgever* en bent u niet meer werkzaam in de *Architectenbranche*, dan krijg u binnen zes maanden een overzicht van het pensioen dat u bij het *pensioenfonds* heeft opgebouwd. Daarin staat alle informatie over het pensioen dat u heeft opgebouwd. Daarna plaatst het *pensioenfonds* jaarlijks een pensioenoverzicht op www.architectenpensioen.nl. Elke 5 jaar krijgt u een pensioenoverzicht van het *pensioenfonds*. Heeft u uw pensioen meegenomen naar een nieuwe pensioenuitvoerder? Dan krijgt u die informatie voortaan van uw nieuwe pensioenuitvoerder.

52.4 U krijgt pensioen van ons
Gaat u met pensioen? Dan krijgt u een brief over de start van uw pensioen. Daarin staan uw pensioenbedragen. U leest ook precies welke eigen keuzes u kunt maken voor uw pensioen.
Is uw pensioen ingegaan? Dan krijgt u elk jaar een opgave van uw pensioen. Daarin staat hoeveel pensioen u in dat jaar krijgt. En hoeveel *partnerpensioen* u heeft opgebouwd.

52.5 U bent gescheiden
Uw *ex-partner* krijgt elke 5 jaar een opgave van zijn of haar *bijzonder partnerpensioen*.
Uw *ex-partner* kan ook zelf contact opnemen voor een opgave. Uw *ex-partner* krijgt dan binnen 3 maanden een overzicht. We mogen uw *ex-partner* wel vragen de kosten van deze berekening te betalen. Of uw *ex-partner* kijkt op *www.mijnpensioenoverzicht.nl*. Daarop staat zijn of haar *AOW* en een overzicht van al zijn of haar pensioen bij de verschillende *pensioenfonds*en.

52.6 U wilt meer weten
U kunt ook zelf contact opnemen als u wilt weten hoeveel pensioen u heeft. Of hoeveel pensioen u kan krijgen als u bij het *pensioenfonds* pensioen blijft opbouwen. U krijgt dan binnen 3 maanden een overzicht. Het *pensioenfonds* mag u wel vragen de kosten te betalen. Of kijk op *www.*mijnpensioenoverzicht.nl. Daarop staat uw *AOW* en een overzicht van al uw te bereiken pensioen bij de verschillende pensioenuitvoerders.

52.7 De pensioenregeling wijzigt
Wij informeren u binnen drie maanden na een wijziging in het pensioenreglement over die wijziging en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen.

52.8 Gaat u verhuizen naar het buitenland?
Als u de verhuizing naar het buitenland heeft gemeld bij het *pensioenfonds*, dan krijgt u dezelfde informatie van het *pensioenfonds* als wanneer u in Nederland was blijven wonen.

52.9 Informatie op de website
Wilt u meer weten over de pensioenregeling of de uitvoering daarvan? Kijk dan op www.architectenpensioen.nl.

Artikel 53 Welke informatie geeft u het pensioenfonds?

53.1 Wat zijn uw verplichtingen?
Vraagt het *pensioenfonds* u om informatie? Of doet uw *werkgever* dat? Dan moet u die informatie geven. Het *pensioenfonds* heeft die informatie nodig om uw pensioen goed te regelen. Of te betalen.

53.2 Wat gebeurt er als u het pensioenfonds geen informatie geeft?
Geeft u het *pensioenfonds* geen informatie? Of is uw informatie niet juist of niet volledig? Dan moet u misschien pensioen terugbetalen. Of u krijgt voortaan geen of minder pensioen. Dat geldt ook voor het pensioen voor uw nabestaanden.

Artikel 54 Hoe verstrekken wij informatie?
Wij kunnen de informatie elektronisch of schriftelijk aan u verstrekken. Als wij informatie elektronisch aan u gaan verstrekken dan informeren wij u daarover. Heeft u hier bezwaren tegen? Dan blijven wij de informatie schriftelijk verstrekken.

Dit geldt ook:
Wij sturen de informatie aan het adres dat het laatst bij ons bekend is. Is dit adres onjuist? Dan doen wij navraag bij de Basisregistratie Personen van uw laatst bekende woonplaats. Wij kunnen hiervoor kosten bij u in rekening brengen.

12. Bijzondere situaties

Artikel 55 Situaties die niet geregeld zijn

Hebben we in dit pensioenreglement niet alles geregeld? Dan beslist het *bestuur* van ons *pensioenfonds* wat we doen.

Artikel 56 Dit is niet toegestaan

U kunt uw pensioen niet:

- aan een ander overdragen, vervreemden of prijsgeven.
- in zekerheid geven aan een ander. Bijvoorbeeld als u een schuld heeft aan de bank of een bedrijf.

Uw pensioen blijft dus voor u staan. Zo heeft u een inkomen als u met pensioen gaat.

Artikel 57 Kan de pensioenopbouw verlaagd worden?

Het *bestuur* kan besluiten om u in enig jaar minder *pensioenaanspraken* toe te kennen. Hierdoor bouwt u in dat jaar minder pensioen op. Het *pensioenfonds* kan dit doen als de beschikbare premies samen met de andere voor de inkoop van pensioen bestemde middelen van het fonds onvoldoende zijn om u uw volledige *pensioenaanspraken* toe te kennen.

Artikel 58 Kunnen de pensioenen omlaag gaan?

Het *bestuur* kan besluiten om de pensioenen en pensioenaanspraken te verlagen. Dit kan alleen in de situaties die zijn omschreven in de Pensioenwet.

Het gaat om de pensioenen van:

- deelnemers, gewezen deelnemers en ex-partners met eigen pensioen;
- gepensioneerden en partners, ex-partners en kind(eren) van de overleden deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Dit kan alleen in deze situatie:

- De *beleidsdekkingsgraad* van het *pensioenfonds* is te laag. Dit is de verhouding tussen de pensioenverplichtingen op langere termijn en het vermogen van het *pensioenfonds*. Het vermogen van het *pensioenfonds* is dan lager dan het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen dat het *pensioenfonds* op basis van de wet moet hebben.
- Het *pensioenfonds* is niet in staat om binnen een redelijke termijn het vermogen van het *pensioenfonds* gelijk te krijgen aan het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen zonder dat de belangen van *deelnemer*s, *gewezen deelnemer*s, *pensioengerechtigde*n, andere aanspraakgerechtigden of de *werkgever*s onevenredig worden geschaad; en
- We hebben alle andere overige maatregelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, die in het herstelplan staan genomen. We kunnen dus alleen nog de pensioenen verlagen.

Eventuele verlagingen van pensioenen kunnen worden gespreid over een periode van 10 jaar.

Een vermindering van de aanspraken wordt voor iedere pensioen- en aanspraakgerechtigde in beginsel bepaald naar evenredigheid van de hoogte van de *pensioenrechten*, respectievelijk pensioenaanspraken op het moment van vermindering. Het *bestuur* is bevoegd hier beargumenteerd van af te wijken en de vermindering op een andere wijze te bepalen als dat de evenwichtigheid van het besluit van ten goede komt.

Verlaagt het *pensioenfonds* de pensioenen? Dan informeert het *pensioenfonds* degene van wie het pensioen verlaagd wordt en de *werkgever*s. Dit doet het *pensioenfonds* met een brief. En uiterlijk 1 maand voordat de pensioenen omlaag gaan. Het *pensioenfonds* informeert degene van wie het pensioen al is ingegaan 3 maanden voordat de pensioenen omlaag gaan. Ook informeert het *pensioenfonds* De Nederlandsche Bank voordat het *pensioenfonds* de verlaging doorvoert.

Op de website www.architectenpensioen.nl leest u meer over de *beleidsdekkingsgraad*, het verloop van deze dekkingsgraad en ons herstelplan.

Artikel 59 Kan de pensioenregeling worden aangepast?

De pensioenregeling kan worden aangepast. Deze aanpassing betreft alleen de nog te verwerven pensioenaanspraken in de toekomst. Van aanpassing kan onder meer sprake zijn als de premie voor de pensioenregeling hoger dreigt te worden dan *cao*-partijen acceptabel vinden.

Artikel 60 Moeten we de pensioenregeling aanpassen van de Belastingdienst?

Voldoet deze pensioenregeling volgens de Belastingdienst niet in aan de fiscale wet- en regelgeving? Dan past het *pensioenfonds* deze pensioenregeling direct aan. Dat doet het *pensioenfonds* met terugwerkende kracht tot de ingangsdatum of de laatste wijziging. Hierover bericht het pensioenfonds u.

13. Overgangsbepalingen

Dit pensioenreglement geldt vanaf 1 januari 2015. In dit hoofdstuk leest u wat de afspraken zijn voor het pensioen dat u daarvóór bij ons opbouwde.

Artikel 61 Voor wie gelden de overgangsbepalingen?

De regels in dit hoofdstuk gelden als:

- u op 31 december 2014 al deelnam aan de oude pensioenregeling of al een pensioenuitkering ontving;
- u op 31 december 2014 een invaliditeitspensioen uitkering ontving;
- u *ex-partner* bent.

Artikel 62 Vervallen reglement

Het pensioenreglement dat vóór 1 januari 2015 gold is met ingang van 1 januari 2015 vervallen.

Artikel 63 Wat zijn de regels als uw pensioen is ingegaan voor 2015?

Is uw ouderdomspensioen voor 2015 ingegaan? Dan blijft het vervallen reglement nog wel van toepassing op uw pensioen. Maar uitzondering daarop zijn de volgende bepalingen uit het pensioenreglement dat vanaf 1 januari 2015 geldt en die ook voor uw pensioen gelden:

- De bepalingen over de verhoging en de vermindering van uw pensioen.
- Overlijdt u? En is het (bijzonder) *partnerpensioen* en het *wezenpensioen* lager dan de afkoopgrens? We berekenen het pensioenbedrag bij afkoop dan zoals omschreven in dit reglement.
- Ontving u op 31 december 2014 invaliditeitspensioen op grond van het vervallen reglement? Dan wordt dit pensioen vanaf 1 januari 2015 uiterlijk uitgekeerd tot de eerste dag van de maand waarin u uw *AOW*-leeftijd bereikt of de eerdere datum waarop uw pensioen ingaat, maar niet langer dan tot uw 67ste.
  Dit geldt ook:
  Stelt het *UWV* uw uitkering vast alsof u minder arbeidsongeschikt bent? Het pensioenfonds berekent uw pensioenopbouw dan volgens de lagere klasse. Bijvoorbeeld als u werkt naast uw uitkering.

Artikel 64 Wat geldt als u arbeidsongeschikt bent?

Was u vóór 1 januari 2015 (deels) arbeidsongeschikt en werd er pensioen voor u opgebouwd zonder dat u hiervoor *premie* betaalde? En bent u na 1 januari 2015 nog steeds (deels) arbeidsongeschikt en voldoet u nog steeds aan de voorwaarden in hoofdstuk 7? Dan bouwt u vanaf 1 januari 2015 pensioen op volgens deze pensioenregeling.

Artikel 65 Wat gebeurt er met uw opgebouwde pensioen uit de oude pensioenregeling?

65.1 Bouwde u op of voor 31 december 2014 al ouderdomspensioen bij ons op?

Dan zijn op deze pensioenaanspraken de bepalingen van het nieuwe pensioenreglement 2015 van toepassing. En uw opgebouwde pensioenaanspraken worden omgezet naar aanspraken in de nieuwe pensioenregeling die geldt vanaf 1 januari 2015.

65.2 Heeft u een aanspraak op bijzonder partnerpensioen op grond van het vervallen pensioenreglement 2006?
Dan zijn op deze *pensioenaanspraak* de bepalingen van het nieuwe pensioenreglement 2015 van toepassing. En uw opgebouwde *pensioenaanspraak* wordt omgezet naar een aanspraak op *bijzonder partnerpensioen* in het nieuwe pensioenreglement 2015.

Dit geldt ook:

- Uw opgebouwde pensioenaanspraken worden omgezet aan de hand van omzettingsfactoren. Deze factoren treft u aan in bijlage 1.
- De hoogte van het *partner- en wezenpensioen* dat u bij het *pensioenfonds* heeft opgebouwd tot 1 januari 2015 blijft gelijk.

14. Begrippenlijst

In dit pensioenreglement zijn de begrippen van de statuten van toepassing. Hierna leggen we enkele begrippen die in het pensioenreglement voorkomen uit.

Afkoop
Het *pensioenfonds* betaalt uw *pensioenaanspraak* of *pensioenrecht* in één keer uit. Het *pensioenfonds* mag dit doen als uw pensioen in gaat, of als u niet meer deelneemt aan de pensioenregeling na 5 jaar, en uw *pensioenaanspraak* of *pensioenrecht* minder bedraagt dan de *wettelijke afkoopgrens*. Hiervoor heeft het *pensioenfonds* uw toestemming nodig. Na afkoop heeft u geen recht meer op pensioen bij het *pensioenfonds*. En ook uw *partner* of *kind*eren hebben geen recht meer op pensioen als u komt te overlijden.

Afkoopsom
Dat is de contante waarde van alle pensioenuitkeringen waar u op grond van dit pensioenreglement recht op zou hebben als het pensioen maandelijks zou worden uitgekeerd. U krijgt dan ineens een som geld maar geen maandelijks pensioen meer van deze pensioenuitvoerder als u met pensioen gaat.

AOW
Algemene Ouderdomswet. Gaat u met pensioen? Dan krijgt u een *AOW*-uitkering van de overheid. U krijgt uw *AOW* met ingang van uw verjaardag. De *AOW*-leeftijd hangt af van de levensverwachting. De *AOW*-leeftijd is 5 jaar van tevoren bekend. U leest op *www.svb.nl* precies wat de voorwaarden zijn. En wanneer uw *AOW*-uitkering ingaat.

Arbeidsongeschiktheid
U bent arbeidsongeschikt in de zin van de *WAO* of de *WIA*. Het *UWV* voert deze regelingen uit. De beslissingen van het *UWV* over uw arbeidsongeschiktheid zijn bepalend voor de toepassing van dit reglement.

Architectenbranche
In dit reglement bedoelen we hiermee de gezamenlijke *werkgevers* mee die verplicht zijn deel te nemen in deze regeling zoals bedoeld in de verplichtstellingbeschikking (zie onder *verplichtstellingsbeschikking*).

Bedrag ineens
U kiest voor uitbetaling van een deel van de waarde van uw ouderdomspensioen in één keer. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. U maakt die keuze als u met pensioen gaat.

Beleidsdekkingsgraad
De gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Bestuur
Het bestuur van het *pensioenfonds*.

Bijzonder partnerpensioen
Dit is een uitkering voor de *ex-partner* van de *(gewezen) deelnemer* of *gepensioneerde* bij overlijden.

Cao
De collectieve arbeidsovereenkomst voor personeel in dienst van Architectenbureaus.

Deelnemer
U bent werknemer of werknemer geweest en u bouwt pensioen op bij het *pensioenfonds*.

Directeur-grootaandeelhouder
a. persoonlijk houder van aandelen welke ten minste een tiende deel van het geplaatste kapitaal van de vennootschap van de *werkgever* vertegenwoordigen;
b. indirect persoonlijk houder van aandelen welke ten minste een tiende deel van het geplaatste kapitaal van de vennootschap van de *werkgever* vertegenwoordigen; of
c. houder van certificaten van aandelen, uitgegeven door tussenkomst van een administratiekantoor waarvan hij voor ten minste een tiende deel in het *bestuur* vertegenwoordigd is, welke ten minste een tiende deel van het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen.

Ex-partner
a. de vrouw of man van wie het huwelijk met de *(gewezen) deelnemer* na het begin van zijn of haar deelneming in het *pensioenfonds* is geëindigd door echtscheiding of door ontbinding na *scheiding* van tafel en bed;
b. de vrouw of man van wie de partnerregistratie met de *(gewezen) deelnemer* na het begin van zijn of haar deelneming in het *pensioenfonds* in de registers van de burgerlijke stand is beëindigd anders dan door dood, vermissing of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk;
c. de ongehuwde en niet-geregistreerde *partner* van de *(gewezen) deelnemer* van wie de *samenwoonrelatie* na het begin van diens deelneming in het *pensioenfonds* is beëindigd en het *pensioenfonds* hiervan in kennis gesteld.

Familierechtelijke betrekkingen
Familie- of gezinsverhoudingen die door het familierecht worden erkend. Een familierechtelijke betrekking kan ontstaan uit geboorte tijdens (of binnen 306 dagen na het ontbonden) huwelijk, erkenning, adoptie en gerechtelijke vaststelling van het vaderschap.

Factor A
Dit is de groei van uw pensioenaanspraken in het afgelopen jaar. Het gaat om het pensioen dat u in dat jaar heeft opgebouwd. De jaarlijkse verhogingen (*toeslagen*) tellen niet mee. U heeft de factor A misschien nodig voor uw belastingaangifte.

Franchise
Dit is het deel van uw pensioengevend inkomen waarover u geen pensioen opbouwt.

Gepensioneerde
U krijgt ouderdomspensioen van het *pensioenfonds*.

Gewezen deelnemer
U bouwt geen pensioen meer op bij het *pensioenfonds*.

Hoog-laagpensioen
U kiest voor een hoger pensioen in de eerste jaren. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. U maakt die keuze als u met pensioen gaat.

Klein pensioen
In dit reglement noemen we pensioenen “kleine pensioenen” als ze hoger zijn dan € 2 bruto per jaar en onder de wettelijke afkoopgrens liggen. Voor 2026 is dit bedrag € 632,63. Dit bedrag wordt jaarlijks herzien.

Loonindex
Het percentage in twee decimalen nauwkeurig vastgesteld van de wijziging van de lonen in de *cao* over de periode van 2 juli in het jaar voorafgaande aan het jaar van vaststelling tot en met 1 juli van het jaar van vaststelling. De compensatie voor de verlenging van de werkweek per 1 januari 2008 van 38 naar 40 uur, zoals bedoeld in artikel 12, sub 3 van de *cao*, wordt bij de berekening van de *cao*-loonsverhoging buiten beschouwing gelaten.

Maximum pensioengevend inkomen
Het maximale pensioengevend inkomen waarover u pensioen opbouwt. Is uw pensioengevend inkomen hoger, dan bouwt u over dat hogere deel geen pensioen op.

Maximum uitkeringstermijn
Dit is de termijn van 104 weken waarin uw *werkgever* uw salaris moet doorbetalen als u ziek bent. Dit is geregeld in het Burgerlijk Wetboek. Het *UWV* kan onder voorwaarden een kortere of langere termijn vaststellen.

Partner
a. de man of vrouw met wie de *(gewezen) deelnemer* is gehuwd;
b. de man of vrouw met wie de *(gewezen) deelnemer* een partnerrelatie heeft die is geregistreerd in de registers van de burgerlijke stand;
c. de ongehuwde en niet-geregistreerde man of vrouw, die samenwoont met de ongehuwde en niet-geregistreerde *(gewezen) deelnemer*, en
   - geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn van de *(gewezen) deelnemer* is,
   - in een notarieel verleden akte of samenlevingscontract door de *(gewezen) deelnemer* - onder herroeping van eerdere begunstiging van *partnerpensioen* - is aangewezen als begunstigde van *partnerpensioen*. Het samenlevingscontract moet door ieder van de partners afzonderlijk opzegbaar zijn. Dit kan door een aangetekende brief aan de andere partner of de notaris;
   - het samenwonen heeft gemeld aan het pensioenfonds door een kopie van de notarieel verleden akte of samenlevingscontract te verstrekken; en
   - het samenwonen onafgebroken, maar minimaal zes maanden bestaat. U moet in deze periode beide op hetzelfde adres in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven.

   Voldoet u niet aan deze omschrijving van partner? En werd u wel aangemerkt als partner in artikel 1.6, onder 1, sub e van het pensioenreglement van het *pensioenfonds* dat op 31 december 2006 gold? Dan is het *bestuur* bevoegd om u als partner aan te merken.

   Is er meer dan één partner? Dan beslist het *bestuur*, welke partner als begunstigde van het *partnerpensioen* wordt aangemerkt.

Partnerpensioen
Dit is de uitkering voor uw *partner* als u overlijdt. Uw *partner* krijgt dit pensioen als u overlijdt. En zolang hij of zij leeft. Dit is altijd een brutobedrag.

Pensioenaanspraak
Dit is het pensioen dat u heeft opgebouwd voor uzelf of voor uw *partner* / kind. Maar dit pensioen is nog niet ingegaan. U bent dus *deelnemer*, *gewezen deelnemer* óf *ex-partner* met een eigen recht. We tellen de eventuele toegekende jaarlijkse verhogingen (*toeslagen*) hierbij op.

Pensioendatum
De 1e dag van de maand waarin u 67 jaar wordt. Dit is de datum waarop uw pensioen wordt berekend.
Pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds voor de Architectenbureaus.

Pensioengerechtigde
Degene die een pensioenuitkering krijgt. Uw pensioen is dus ingegaan. U heeft een *pensioenrecht* bij ons *pensioenfonds*.

Pensioeningangsdatum
De *pensioendatum* of bij pensioenvervroeging of –uitstel de feitelijke ingangsdatum van het *pensioenrecht*.

Pensioenrecht
Dit is uw recht op een pensioen dat is ingegaan. U bent dus *pensioengerechtigde*.

Pensioenuitvoerder
De organisatie die uw pensioen regelt. Dit kan een *pensioenfonds* zijn. Maar ook een verzekeraar. Of een premiepensioeninstelling.

Prijsindex
Het percentage waarmee het prijspeil, zoals dat valt af te leiden uit de door het CBS vastgestelde "CPI alle huishoudens", is gewijzigd. Voor de bepaling van de verhoging van de *pensioenrechten* of *–aanspraken* wordt uitgegaan van de CPI alle huishoudens van 1 oktober twee jaar voorafgaand aan het jaar van aanpassing van de *pensioenrechten of -aanspraken* tot de CPI alle huishoudens van 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar van aanpassing.

Samenwoonrelatie
Zie voor dit begrip onder *partner*.

Scheiding
Echtscheiding, ontbinding van het huwelijk na *scheiding* van tafel en bed of beëindiging van een geregistreerd partnerschap anders dan door dood of vermissing of door omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk.

Scheidingsdatum
- In geval van echtscheiding: de datum van inschrijving van de beschikking in de registers van de burgerlijke stand.
- In geval van *scheiding* van tafel en bed: de datum van inschrijving van de beschikking in het huwelijksgoederenregister, aangewezen in artikel 1:116 van het Burgerlijk Wetboek;
- In geval van beëindiging van de partnerregistratie: de datum van inschrijving in de registers van de burgerlijke stand van de verklaring van de betrokken partijen dan wel de rechterlijke uitspraak met betrekking tot beëindiging van de registratie van de partnerrelatie.
- Ingeval van beëindiging van de *samenwoonrelatie*: de datum van aantekening van het aangetekende schrijven van één van de *partners* aan uw (ex)*partner* of de notaris dan wel de dagtekening van de gezamenlijke verklaring waarmee de beëindiging een feit is geworden.

Uitruil
Het *pensioenfonds* biedt de keuze om uw opgebouwde ouderdomspensioen en *partnerpensioen* uit te ruilen. U
heeft 2 keuzes. Die maakt u als u met pensioen gaat. Of als u uit dienst gaat:
- U ruilt *partnerpensioen* (gedeeltelijk) om voor extra ouderdomspensioen. Uw *partner* krijgt dan geen pensioen als u overlijdt. Zelf krijgt u meer pensioen als u met pensioen gaat.

- U ruilt *ouderdomspensioen* (gedeeltelijk) om voor extra *partnerpensioen*. Uw *partner* krijgt dan meer pensioen als u overlijdt. Zelf krijgt u minder pensioen als u met pensioen gaat.

Verevend pensioen
De aanspraken en rechten op ouderdomspensioen die na een *scheiding* toekomen aan de *ex-partner*.

Verplichtstellingsbeschikking
Het besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op grond waarvan het verplicht is om deel te nemen in het pensioenfonds voor de Architectenbureaus.

Waardeoverdracht
U kan het pensioen dat u opbouwde bij een vorige *werkgever* meenemen naar de pensioenregeling van uw nieuwe *werkgever*. Dit heet *waardeoverdracht*. U neemt uw oude pensioen dus mee. U vraagt dit aan nadat u in dienst komt. Dit doet u bij uw nieuwe *pensioenfonds*. U krijgt dan een offerte. Gaat u akkoord? Dan krijgt u pensioenaanspraken in uw nieuwe pensioenregeling. U heeft daarna geen pensioen meer bij uw oude *pensioenfonds*.

WAO
Wet op de *arbeidsongeschiktheid*sverzekering.

Wezenpensioen
Dit is een uitkering waar uw kind mogelijk recht op heeft als u overlijdt. Uw kind krijgt *wezenpensioen* tot 18 jaar. Studeert uw kind of volgt het een beroepsopleiding? Dan krijgt uw kind dit pensioen tot 27 jaar.

Werkgever
De werkgever die verplicht is aangesloten bij het *pensioenfonds* op grond van de *verplichtstellingsbeschikking*. Of de werkgever die vrijwillig is aangesloten bij het *pensioenfonds*.

UWV
Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen.

WIA
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

Bijlage 1: Berekening van de keuzes voor uw pensioen

Bij het *pensioenfonds* kunt u eigen keuzes maken voor uw pensioen:
1. U wilt eerder met pensioen. Uw pensioen gaat in vóór uw 67e jaar (artikel 9).
2. U wilt later met pensioen gaan. Uw pensioen gaat in ná uw 67e jaar (artikel 9).
3. U gaat deels eerder met pensioen (artikel 9).
4. U ruilt een deel van uw *partnerpensioen* uit voor extra ouderdomspensioen (artikel 10).
5. U ruilt een deel van uw ouderdomspensioen uit voor extra *partnerpensioen* (artikel 11).
6. U kiest eerst een hoger pensioen. U krijgt daarna een lager pensioen (artikel 12).
7. U kiest voor uitbetaling van een *bedrag ineens*. U krijgt daarna een lager pensioen (artikel 12a).

Maakt u een eigen keuze? Dan is dit van invloed op uw pensioen. Wij berekenen uw pensioen dan opnieuw, zodat u weet waar u aan toe bent. Vraag het *pensioenfonds* om een voorbeeldberekening als u een keuze maakt.
Daarnaast kan het *pensioenfonds* besluiten om uw kleine pensioen in 1 keer uit te betalen (artikelen 43 tot en met 47). Dit heet *afkoop* van pensioen. U leest meer hierover onder 8.

Wij berekenen uw pensioen op basis van vervroegings- en uitstelfactoren, uitruilfactoren (ruilvoeten) en afkoopfactoren. Het *bestuur* kan deze factoren elk jaar veranderen. Bij de tabellen is de geldigheidsduur van de factoren aangegeven. Het *bestuur* krijgt hierin advies van de actuaris van het *pensioenfonds*.

1. U gaat eerder met pensioen

Uw pensioen gaat standaard in op uw 67e. Maar u kunt vanaf 5 jaar voor uw *AOW*-leeftijd met pensioen. Als u eerder met pensioen gaat, heeft dat gevolgen voor de hoogte van uw pensioen. U ontvangt dan een lager pensioen. Dit komt omdat uw pensioen voor een langere periode wordt uitgekeerd. En omdat uw pensioenopbouw minder lang plaatsvindt als u stopt met werken.

Wilt u eerder met pensioen? Neem dan contact op met het *pensioenfonds*.
Gaat u eerder met pensioen? Dan rekenen we uw pensioen uit met de volgende vervroegingsfactoren:

Tabel 1A: vervroeging € 1.000 ouderdomspensioen

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen voor vervroeging	Ouderdomspensioen na vervroeging
62	€ 1.000,00	€ 747,50
63	€ 1.000,00	€ 789,10
64	€ 1.000,00	€ 834,60
65	€ 1.000,00	€ 884,50
66	€ 1.000,00	€ 939,30
67	€ 1.000,00	€ 1.000,00

Tabel 1A geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

Tabel 1B: vervroeging € 1.000 ouderdomspensioen

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen voor vervroeging	Ouderdomspensioen na vervroeging
62	€ 1.000,00	€ 733,50
63	€ 1.000,00	€ 777,80
64	€ 1.000,00	€ 826,00
65	€ 1.000,00	€ 878,80
66	€ 1.000,00	€ 936,60
67	€ 1.000,00	€ 1.000,00

Tabel 1B geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

2. U gaat later met pensioen

Uw pensioen gaat standaard in op uw 67e. Maar u kan later dan 67 jaar met pensioen gaan, maar niet later dan 5 jaar na uw *AOW-leeftijd*. Als u later met pensioen gaat, heeft dat gevolgen voor de hoogte van uw pensioen. U ontvangt dan een hoger pensioen, ondanks dat u vanaf 67 jaar geen pensioen meer opbouwt. Dit komt doordat uw pensioen later ingaat en voor een kortere periode wordt uitgekeerd.

Wilt u later met pensioen? Geef dit vanaf 6 maanden en uiterlijk 2 maanden voor de *pensioendatum* door aan het *pensioenfonds*.

Gaat u later met pensioen? Dan rekenen we uw pensioen uit met de volgende uitstelfactoren:

Tabel 2A: uitstel € 1.000 ouderdomspensioen

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen voor uitstel	Ouderdomspensioen na uitstel
67	€ 1.000,00	€ 1.000,00
68	€ 1.000,00	€ 1.067,10
69	€ 1.000,00	€ 1.141,30
70	€ 1.000,00	€ 1.223,80
71	€ 1.000,00	€ 1.316,10
72	€ 1.000,00	€ 1.419,70

Tabel 2A geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026

Tabel 2B: uitstel € 1.000 ouderdomspensioen

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen voor uitstel	Ouderdomspensioen na uitstel
67	€ 1.000,00	€ 1.000,00
68	€ 1.000,00	€ 1.070,20
69	€ 1.000,00	€ 1.148,30
70	€ 1.000,00	€ 1.235,70
71	€ 1.000,00	€ 1.333,80
72	€ 1.000,00	€ 1.444,10

Tabel 2B geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027

3. U gaat deels eerder met pensioen

Uw pensioen gaat standaard in op uw 67e. Het is ook mogelijk om een deel van uw pensioen eerder in te laten gaan, zodat u bijvoorbeeld parttime kunt gaan werken. U krijgt hierdoor minder ouderdomspensioen. Dit komt omdat uw pensioenopbouw over het deel dat u niet meer werkt minder lang plaatsvindt. Daarnaast moet het deel van uw pensioen dat ingaat voor een langere periode wordt uitgekeerd.

Wilt u deels eerder met pensioen? Neem dan contact op met het *pensioenfonds*.

Gaat u deels eerder met pensioen? Dan rekenen we uw pensioen uit met de uitstel- en vervroegingsfactoren als opgenomen onder 1 (*U gaat eerder met pensioen*) in deze bijlage. Voor het deel dat u blijft werken, blijft u pensioen opbouwen. Tot uw 67e. Op uw 67e gaat uw pensioen volledig in.

4. U ruilt partnerpensioen uit voor extra ouderdomspensioen

U bouwt bij het *pensioenfonds* ouderdomspensioen en *partnerpensioen* op. Misschien heeft u geen *partner*. Of uw *partner* heeft zelf een goed pensioen. Dan kunt u (een deel van) het *partnerpensioen* uitruilen voor extra ouderdomspensioen voor uzelf. Voor de uitruil van uw *partnerpensioen* in ouderdomspensioen moet uw *partner* toestemming geven. Indien u geen *partner* heeft die recht heeft op het *partnerpensioen* is geldt dit niet. De uitruil van *partnerpensioen* in extra ouderdomspensioen is alleen mogelijk op het moment dat uw pensioen ingaat.

U krijgt niet hetzelfde bedrag aan ouderdomspensioen terug voor het *partnerpensioen* dat u uitruilt. Uw ouderdomspensioen voor uzelf start namelijk als u met pensioen gaat. En loopt door zolang u leeft. Uw *partner* krijgt alléén pensioen als u overlijdt. Daarom zijn de bedragen anders. Het is bij uitruil niet verplicht om het hele *partnerpensioen* voor extra ouderdomspensioen uit te ruilen. U kunt er ook voor kiezen slechts een deel van het *partnerpensioen* uit te ruilen voor extra ouderdomspensioen. Uitruilen van rechten op *bijzonder partnerpensioen* van de *ex-partner* in extra ouderdomspensioen is niet mogelijk.

Heeft u aan het *pensioenfonds* bevestigd dat u geen *partner* heeft? Dan wordt het gehele *partnerpensioen* automatisch op de *pensioeningangsdatum* uitgeruild voor extra ouderdomspensioen.

Wilt u *partnerpensioen* uitruilen voor extra ouderdomspensioen? Geef dit vanaf 6 maanden en uiterlijk 2 maanden voor uw *pensioeningangsdatum* door aan het *pensioenfonds*.

Ruilt u *partnerpensioen* uit? Dan rekenen we uw pensioen uit met de volgende uitruilfactoren:

Tabel 4A: uitruil € 1.000 partnerpensioen in extra ouderdomspensioen

Pensioenleeftijd	Partnerpensioen	Extra ouderdomspensioen
62	€ 1.000,00	€ 261,60
63	€ 1.000,00	€ 257,80
64	€ 1.000,00	€ 253,60
65	€ 1.000,00	€ 249,20
66	€ 1.000,00	€ 244,50
67	€ 1.000,00	€ 238,50
68	€ 1.000,00	€ 247,70
69	€ 1.000,00	€ 257,30
70	€ 1.000,00	€ 267,30
71	€ 1.000,00	€ 277,90
72	€ 1.000,00	€ 289,10

Tabel 4A geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

Tabel 4B: uitruil € 1.000 partnerpensioen in extra ouderdomspensioen

Pensioenleeftijd	Partnerpensioen	Extra ouderdomspensioen
62	€ 1.000,00	€ 239,80
63	€ 1.000,00	€ 236,60
64	€ 1.000,00	€ 233,10
65	€ 1.000,00	€ 229,40
66	€ 1.000,00	€ 225,50
67	€ 1.000,00	€ 220,40
68	€ 1.000,00	€ 230,00
69	€ 1.000,00	€ 240,00
70	€ 1.000,00	€ 250,40
71	€ 1.000,00	€ 261,50
72	€ 1.000,00	€ 273,00

Tabel 4B geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

5. U ruilt een deel van uw ouderdomspensioen uit voor extra partnerpensioen

U bouwt bij het *pensioenfonds* ouderdomspensioen en *partnerpensioen* op. Heeft u in het verleden te weinig *partnerpensioen* opgebouwd? Dan kunt u een deel van uw ouderdomspensioen uitruilen voor extra *partnerpensioen* voor uw *partner*. De uitruil van ouderdomspensioen in extra *partnerpensioen* is alleen mogelijk op het moment dat uw deelname aan deze pensioenregeling stopt of op het moment dat uw pensioen ingaat.

Wilt u ouderdomspensioen uitruilen voor extra *partnerpensioen*? Geef dit uiterlijk 6 maanden nadat uw deelname aan deze pensioenregeling is gestopt of vanaf 6 maanden, maar uiterlijk 2 maanden voor uw *pensioeningangsdatum* door aan het *pensioenfonds*.

Ruilt u ouderdomspensioen uit voor extra *partnerpensioen*? Dan rekenen we uw pensioen uit met de volgende uitruilfactoren:

Tabel 5A: uitruil ouderdomspensioen in extra partnerpensioen bij beëindiging dienstverband of op de pensioendatum

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen	Extra partnerpensioen
21	€ 1.000,00	€ 3.103,30
22	€ 1.000,00	€ 3.088,30
23	€ 1.000,00	€ 3.072,20
24	€ 1.000,00	€ 3.056,10
25	€ 1.000,00	€ 3.039,40
26	€ 1.000,00	€ 3.021,80
27	€ 1.000,00	€ 3.003,50
28	€ 1.000,00	€ 2.984,40
29	€ 1.000,00	€ 2.965,60
30	€ 1.000,00	€ 2.947,10
31	€ 1.000,00	€ 2.928,40
32	€ 1.000,00	€ 2.910,20
33	€ 1.000,00	€ 2.892,40
34	€ 1.000,00	€ 2.874,80
35	€ 1.000,00	€ 2.857,40
36	€ 1.000,00	€ 2.840,60
37	€ 1.000,00	€ 2.824,10
38	€ 1.000,00	€ 2.808,20
39	€ 1.000,00	€ 2.792,90
40	€ 1.000,00	€ 2.778,40
41	€ 1.000,00	€ 2.764,50
42	€ 1.000,00	€ 2.751,60
43	€ 1.000,00	€ 2.739,80
44	€ 1.000,00	€ 2.729,40
45	€ 1.000,00	€ 2.720,50
46	€ 1.000,00	€ 2.712,80
47	€ 1.000,00	€ 2.706,40
48	€ 1.000,00	€ 2.702,10
49	€ 1.000,00	€ 2.699,90
50	€ 1.000,00	€ 2.699,50
51	€ 1.000,00	€ 2.701,10
52	€ 1.000,00	€ 2.705,10
53	€ 1.000,00	€ 2.711,70
54	€ 1.000,00	€ 2.721,70
55	€ 1.000,00	€ 2.734,40
56	€ 1.000,00	€ 2.751,90
57	€ 1.000,00	€ 2.772,30
58	€ 1.000,00	€ 2.796,90
59	€ 1.000,00	€ 2.826,50
60	€ 1.000,00	€ 2.859,40
61	€ 1.000,00	€ 2.899,50
62	€ 1.000,00	€ 2.941,90
63	€ 1.000,00	€ 2.990,70
64	€ 1.000,00	€ 3.045,70
65	€ 1.000,00	€ 3.107,30
66	€ 1.000,00	€ 3.175,50
67	€ 1.000,00	€ 3.250,10
68	€ 1.000,00	€ 3.122,70
69	€ 1.000,00	€ 2.998,70
70	€ 1.000,00	€ 2.879,10
71	€ 1.000,00	€ 2.762,90
72	€ 1.000,00	€ 2.651,00

Tabel 5A geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

Tabel 5B: uitruil ouderdomspensioen in extra partnerpensioen bij beëindiging dienstverband of op de pensioendatum

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen	Extra partnerpensioen
21	€ 1.000,00	€ 3.417,60
22	€ 1.000,00	€ 3.403,90
23	€ 1.000,00	€ 3.388,30
24	€ 1.000,00	€ 3.373,20
25	€ 1.000,00	€ 3.357,10
26	€ 1.000,00	€ 3.339,50
27	€ 1.000,00	€ 3.321,30
28	€ 1.000,00	€ 3.301,30
29	€ 1.000,00	€ 3.281,80
30	€ 1.000,00	€ 3.262,10
31	€ 1.000,00	€ 3.242,00
32	€ 1.000,00	€ 3.222,40
33	€ 1.000,00	€ 3.203,00
34	€ 1.000,00	€ 3.183,40
35	€ 1.000,00	€ 3.164,30
36	€ 1.000,00	€ 3.145,60
37	€ 1.000,00	€ 3.127,10
38	€ 1.000,00	€ 3.109,10
39	€ 1.000,00	€ 3.091,70
40	€ 1.000,00	€ 3.075,30
41	€ 1.000,00	€ 3.059,80
42	€ 1.000,00	€ 3.045,10
43	€ 1.000,00	€ 3.031,90
44	€ 1.000,00	€ 3.020,10
45	€ 1.000,00	€ 3.009,70
46	€ 1.000,00	€ 3.000,50
47	€ 1.000,00	€ 2.992,80
48	€ 1.000,00	€ 2.987,40
49	€ 1.000,00	€ 2.984,20
50	€ 1.000,00	€ 2.983,00
51	€ 1.000,00	€ 2.984,00
52	€ 1.000,00	€ 2.987,70
53	€ 1.000,00	€ 2.994,30
54	€ 1.000,00	€ 3.004,30
55	€ 1.000,00	€ 3.017,30
56	€ 1.000,00	€ 3.035,20
57	€ 1.000,00	€ 3.056,20
58	€ 1.000,00	€ 3.081,50
59	€ 1.000,00	€ 3.111,70
60	€ 1.000,00	€ 3.145,40
61	€ 1.000,00	€ 3.186,10
62	€ 1.000,00	€ 3.229,30
63	€ 1.000,00	€ 3.278,80
64	€ 1.000,00	€ 3.334,30
65	€ 1.000,00	€ 3.396,30
66	€ 1.000,00	€ 3.464,50

67	€ 1.000,00	€ 3.538,80
68	€ 1.000,00	€ 3.382,90
69	€ 1.000,00	€ 3.232,60
70	€ 1.000,00	€ 3.089,10
71	€ 1.000,00	€ 2.950,60
72	€ 1.000,00	€ 2.818,50

Tabel 5B geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

6. U kiest eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen

Uw ouderdomspensioen blijft gelijk zolang u leeft. Maar u kunt ook kiezen voor een hoger pensioen in de 1e periode. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. Het lage pensioen bedraagt minimaal 75% van het hoge pensioen. Gaat uw pensioen in voor uw *AOW*-leeftijd? Dan mag uw pensioen ook nog verhoogd worden met twee maal de enkelvoudige *AOW*-uitkering zonder toeslag. Uw ouderdomspensioen mag bij de keuze voor een hoger en daarna een lager pensioen meer bedragen dan 100% van uw laatst vastgestelde pensioengevend inkomen.

Wilt u eerst een hoger en daarna een lager pensioen? Geef dit uiterlijk 2 maanden voor uw *pensioeningangsdatum* door aan het *pensioenfonds*.

U heeft 2 keuzes:

1. U krijgt gedurende een periode van 5 of 10 jaar vanaf uw *pensioeningangsdatum* een hoger pensioen. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen.
2. U krijgt een hoger pensioen tot de eerste dag van de maand dat uw *AOW* ingaat. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen. U kiest dus ook om eerder met pensioen te gaan.

Kiest u voor eerst een hoger en daarna een lager pensioen? Dan rekenen we uw pensioen uit met de volgende factoren:

Tabel 6A: hoog-laag gedurende 5 jaar

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, 5 jaar	Verlaagd ouderdomspensioen, na 5 jaar
62	€ 1.000,00	€ 1.229,83	€ 922,37
63	€ 1.000,00	€ 1.226,99	€ 920,24
64	€ 1.000,00	€ 1.223,97	€ 917,98
65	€ 1.000,00	€ 1.220,77	€ 915,57
66	€ 1.000,00	€ 1.217,36	€ 913,02
67	€ 1.000,00	€ 1.213,73	€ 910,30
68	€ 1.000,00	€ 1.209,88	€ 907,41
69	€ 1.000,00	€ 1.205,77	€ 904,33
70	€ 1.000,00	€ 1.201,40	€ 901,05
71	€ 1.000,00	€ 1.196,74	€ 897,56
72	€ 1.000,00	€ 1.191,78	€ 893,84

Tabel 6A geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

Tabel 6B: hoog-laag gedurende 5 jaar

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, 5 jaar	Verlaagd ouderdomspensioen, na 5 jaar
62	€ 1.000,00	€ 1.224,56	€ 918,42
63	€ 1.000,00	€ 1.221,89	€ 916,42
64	€ 1.000,00	€ 1.219,05	€ 914,29
65	€ 1.000,00	€ 1.216,03	€ 912,02
66	€ 1.000,00	€ 1.212,80	€ 909,60
67	€ 1.000,00	€ 1.209,35	€ 907,02
68	€ 1.000,00	€ 1.205,68	€ 904,26
69	€ 1.000,00	€ 1.201,76	€ 901,32
70	€ 1.000,00	€ 1.197,57	€ 898,18
71	€ 1.000,00	€ 1.193,10	€ 894,82
72	€ 1.000,00	€ 1.188,32	€ 891,24

Tabel 6B geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

Tabel 6C: hoog-laag gedurende 10 jaar

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, 10 jaar	Verlaagd ouderdomspensioen, na 10 jaar
62	€ 1.000,00	€ 1.152,85	€ 864,64
63	€ 1.000,00	€ 1.148,53	€ 861,40
64	€ 1.000,00	€ 1.144,00	€ 858,00
65	€ 1.000,00	€ 1.139,26	€ 854,44
66	€ 1.000,00	€ 1.134,28	€ 850,71
67	€ 1.000,00	€ 1.129,10	€ 846,82
68	€ 1.000,00	€ 1.123,66	€ 842,75
69	€ 1.000,00	€ 1.118,02	€ 838,51
70	€ 1.000,00	€ 1.112,13	€ 834,10
71	€ 1.000,00	€ 1.106,05	€ 829,53
72	€ 1.000,00	€ 1.099,75	€ 824,81

Tabel 6C geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

Tabel 6D: hoog-laag gedurende 10 jaar

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, 10 jaar	Verlaagd ouderdomspensioen, na 10 jaar
62	€ 1.000,00	€ 1.145,70	€ 859,28
63	€ 1.000,00	€ 1.141,72	€ 856,29
64	€ 1.000,00	€ 1.137,53	€ 853,15
65	€ 1.000,00	€ 1.133,13	€ 849,85
66	€ 1.000,00	€ 1.128,50	€ 846,38
67	€ 1.000,00	€ 1.123,65	€ 842,74
68	€ 1.000,00	€ 1.118,57	€ 838,93
69	€ 1.000,00	€ 1.113,26	€ 834,95
70	€ 1.000,00	€ 1.107,72	€ 830,79
71	€ 1.000,00	€ 1.101,96	€ 826,47
72	€ 1.000,00	€ 1.096,01	€ 822,01

Tabel 6D geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

Tabel 6E: hoog-laag, waarbij de hoge uitkering duurt tot de AOW-gerechtigde leeftijd (67 jaar)

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, tot 67 jaar	Verlaagd ouderdomspensioen, na 67 jaar
62	€ 1.000,00	€ 1.229,83	€ 922,37
63	€ 1.000,00	€ 1.245,77	€ 934,32
64	€ 1.000,00	€ 1.263,68	€ 947,76
65	€ 1.000,00	€ 1.283,91	€ 962,94
66	€ 1.000,00	€ 1.306,91	€ 980,18

Tabel 6E geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

Tabel 6F: hoog-laag, waarbij de hoge uitkering duurt tot de AOW-gerechtigde leeftijd (67 jaar)

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, tot 67 jaar	Verlaagd ouderdomspensioen, na 67 jaar
62	€ 1.000,00	€ 1.224,56	€ 918,42
63	€ 1.000,00	€ 1.241,38	€ 931,03
64	€ 1.000,00	€ 1.260,25	€ 945,19
65	€ 1.000,00	€ 1.281,56	€ 961,17
66	€ 1.000,00	€ 1.305,73	€ 979,30

Tabel 6F geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

*Tabel 6G: hoog-laag, waarbij de hoge uitkering duurt tot de AOW-gerechtigde leeftijd (67 jaar en 3 maanden)**

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, tot 67 jaar en 3	Verlaagd ouderdomspensioen, na 67 jaar en 3 maanden
62	€ 1.000,00	€ 1.225,42	€ 919,06
63	€ 1.000,00	€ 1.240,96	€ 930,72
64	€ 1.000,00	€ 1.258,44	€ 943,83
65	€ 1.000,00	€ 1.278,18	€ 958,63
66	€ 1.000,00	€ 1.300,60	€ 975,45
67	€ 1.000,00	€ 1.326,29	€ 994,72

Tabel 6G geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026.

**De reglementaire vroegste leeftijd van pensionering is 5 jaar voor de AOW-leeftijd. Voor (gewezen) deelnemers met een AOW-leeftijd van 67 jaar en 3 maanden, waarvoor bovenstaande tabel van toepassing is, geldt daarom een vroegste leeftijd van pensionering van 62 jaar en 3 maanden.*

*Tabel 6H: hoog-laag, waarbij de hoge uitkering duurt tot de AOW-gerechtigde leeftijd (67 jaar en 3 maanden)**

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen op pensioeningangsdatum	Verhoogd ouderdomspensioen, tot 67 jaar en 3 maanden	Verlaagd ouderdomspensioen, na 67 jaar en 3 maanden
62	€ 1.000,00	€ 1.219,98	€ 914,99
63	€ 1.000,00	€ 1.236,38	€ 927,29
64	€ 1.000,00	€ 1.254,80	€ 941,10
65	€ 1.000,00	€ 1.275,57	€ 956,68
66	€ 1.000,00	€ 1.299,12	€ 974,34
67	€ 1.000,00	€ 1.326,01	€ 994,51

Tabel 6H geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

**De reglementaire vroegste leeftijd van pensionering is 5 jaar voor de AOW-leeftijd. Voor (gewezen) deelnemers met een AOW-leeftijd van 67 jaar en 3 maanden, waarvoor bovenstaande tabel van toepassing is, geldt daarom een vroegste leeftijd van pensionering van 62 jaar en 3 maanden.*

Tabellen 6A tot en met 6H zijn gebaseerd op hele leeftijden. Voor tussenliggende leeftijden kan lineair geïnterpoleerd worden. De leeftijd wordt in maanden nauwkeurig vastgesteld, waarbij wordt aangesloten bij de werkelijke ingangsleeftijd van de *AOW*. Bij vervoeging of uitstel gaat het gehele ouderdomspensioen in op het vervroegde of uitgestelde tijdstip. Indien er op het moment van vervroeging of uitstel sprake is van *partner- en/of wezenpensioen* blijft de hoogte van het *partner- en wezenpensioen* ongewijzigd.

7. U kiest voor uitbetaling van een bedrag ineens

U kunt kiezen voor uitbetaling van een *bedrag ineens*. U krijgt dan de waarde van een deel van uw ouderdomspensioen in één keer op uw rekening. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. U mag maximaal 10% van de waarde van uw ouderdomspensioen in één keer laten uitbetalen.

Wilt u een *bedrag ineens* ontvangen en daarna een lager pensioen? Geef dit uiterlijk 2 maanden voor uw *pensioeningangsdatum* door aan het *pensioenfonds*.

Kiest u voor uitbetaling van een *bedrag ineens* en daarna een lager pensioen? Dan rekenen we het bedrag dat u in één keer krijgt uit met de volgende afkoopfactoren:

Tabel 7: Afkoopfactoren voor bedrag ineens

Pensioenleeftijd	Bedrag ineens (per euro ouderdomspensioen)
62	17,5386
63	17,0551
64	16,5649
65	16,0672
66	15,5627
67	15,0507
68	14,5338
69	14,0113
70	13,4851
71	12,9535
72	12,4197

Tabel 7 geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027.

8. U krijgt uw kleine pensioen in 1 keer. Dit heet afkoop van pensioen

Het *pensioenfonds* betaalt uw *pensioenaanspraak* of *pensioenrecht* in één keer uit. Het *pensioenfonds* mag dit doen als uw pensioen in gaat, of als u niet meer deelneemt aan de pensioenregeling en uw *pensioenaanspraak* of *pensioenrecht* minder bedraagt dan de *wettelijke afkoopgrens*. U moet hier toestemming voor geven. Na *afkoop* heeft u geen recht meer op pensioen bij het *pensioenfonds*. En ook uw *partner* of kinderen hebben geen recht meer op pensioen als u komt te overlijden.

U krijgt uw ouderdomspensioen in 1 keer van het pensioenfonds
U krijgt dan ook het *partnerpensioen* in 1 keer. Dit is het pensioen dat u heeft opgebouwd voor uw *partner*.
We kijken naar het *partnerpensioen* dat u per jaar heeft opgebouwd. En dat normaal zou ingaan als u overlijdt. Bovendien kijken we naar uw leeftijd.

U overlijdt en uw partner krijgt partnerpensioen
Heeft u een klein pensioen opgebouwd voor uw *partner*? Dan betalen wij dat in 1 keer als u overlijdt. We kijken naar het *partnerpensioen* dat u per jaar heeft opgebouwd. En naar de leeftijd van uw *partner* op het moment dat het pensioen ingaat.

U overlijdt en uw kind krijgt wezenpensioen
Heeft u een klein pensioen opgebouwd voor uw kind(eren)? Dan betalen wij dat in 1 keer als u overlijdt. We kijken naar het *wezenpensioen* dat u per jaar heeft opgebouwd. En naar de leeftijd van uw kind op het moment dat het pensioen ingaat.

We rekenen bij afkoop van uw pensioen of het *partner- en wezenpensioen* met de volgende afkoopfactoren:

Tabel 8: afkoopfactoren 1 juli 2025 tot 1 juli 2026

Algemene uitgangspunten		
Percentage afkoop ouderdomspensioen met partnerpensioen	mannen vrouwen	52% 48%
Percentage afkoop ingegaan partner- en wezenpensioen	mannen vrouwen	23% 77%
Prognosetafel	AG 2024, startjaar 2025	
Rentetermijnstructuur	DNB 2024-09-30 (UFR)	

Tabel 8A: afkoopfactoren voor ingegaan ouderdomspensioen en ingegaan partnerpensioen

Leeftijd	OP ingegaan	PP ingegaan	Leeftijd	OP ingegaan	PP ingegaan
21		37,5578	63	18,4058	18,7924
22		37,2256	64	17,8417	18,2317
23		36,8881	65	17,2723	17,6643
24		36,5453	66	16,6996	17,0931
25		36,1966	67	16,1219	16,5164
26		35,8427	68	15,5430	15,9375
27		35,4833	69	14,9618	15,3559
28		35,1181	70	14,3808	14,7745
29		34,7475	71	13,7955	14,1861
30		34,3712	72	13,2097	13,5954
31		33,9890	73	12,6222	13,0020
32		33,6010	74	12,0362	12,4094
33		33,2070	75	11,4539	11,8164
34		32,8072	76	10,8730	11,2256
35		32,4017	77	10,2981	10,6375
36		31,9901	78	9,7297	10,0550
37		31,5725	79	9,1697	9,4798
38		31,1491	80	8,6183	8,9110
39		30,7198	81	8,0828	8,3587
40		30,2846	82	7,5574	7,8138
41		29,8435	83	7,0507	7,2893
42		29,3970	84	6,5595	6,7794
43		28,9447	85	6,0843	6,2832
44		28,4865	86	5,6314	5,8117
45		28,0233	87	5,2042	5,3661
46		27,5542	88	4,7990	4,9442
47		27,0808	89	4,4223	4,5521
48		26,6021	90	4,0729	4,1845
49		26,1178	91	3,7594	3,8566
50		25,6281	92	3,4628	3,5459
51		25,1333	93	3,1905	3,2609
52		24,6341	94	2,9416	3,0008
53		24,1297	95	2,7153	2,7646
54		23,6199	96	2,5106	2,5513
55		23,1047	97	2,3263	2,3597
56		22,5840	98	2,1612	2,1883
57		22,0579	99	2,0144	2,0360
58		21,5261	100	1,8851	1,9017
59		20,9901	101	1,7732	1,7847
60		20,4487	102	1,6740	1,6813
61		19,9029	103	1,5865	1,5902
62	18,9668	19,3498	104	1,5093	1,5103

Tabel 8A geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026

Tabel 8B: afkoopfactoren voor uitgesteld ouderdomspensioen en meeverzekerd partnerpensioen

Leeftijd	OP uitgesteld	PP meeverzekerd	Leeftijd	OP uitgesteld	PP meeverzekerd
21	8,5244	1,7554	63	14,6178	3,2180
22	8,6085	1,7874	64	14,9656	3,2396
23	8,6922	1,8196	65	15,3305	3,2594
24	8,7756	1,8520	66	15,7147	3,2764
25	8,8585	1,8846	67	16,1219	3,2770
26	8,9412	1,9174	68		3,2597
27	9,0234	1,9505	69		3,2550
28	9,1061	1,9840	70		3,2441
29	9,1903	2,0177	71		3,2310
30	9,2760	2,0519	72		3,2133
31	9,3633	2,0866	73		3,1921
32	9,4522	2,1216	74		3,1646
33	9,5427	2,1572	75		3,1293
34	9,6350	2,1930	76		3,0895
35	9,7289	2,2293	77		3,0421
36	9,8248	2,2658	78		2,9874
37	9,9225	2,3029	79		2,9258
38	10,0222	2,3402	80		2,8572
39	10,1243	2,3778	81		2,7792
40	10,2286	2,4156	82		2,6964
41	10,3354	2,4535	83		2,6047
42	10,4449	2,4916	84		2,5099
43	10,5579	2,5298	85		2,4099
44	10,6756	2,5681	86		2,3070
45	10,7982	2,6062	87		2,1992
46	10,9257	2,6445	88		2,0894
47	11,0586	2,6825	89		1,9767
48	11,1981	2,7201	90		1,8631
49	11,3454	2,7577	91		1,7448
50	11,5008	2,7952	92		1,6349
51	11,6645	2,8326	93		1,5276
52	11,8373	2,8695	94		1,4292
53	12,0207	2,9061	95		1,3335
54	12,2163	2,9422	96		1,2441
55	12,4246	2,9778	97		1,1617
56	12,6465	3,0123	98		1,0867
57	12,8820	3,0460	99		1,0178
58	13,1320	3,0789	100		0,9546
59	13,3978	3,1098	101		0,8960
60	13,6786	3,1396	102		0,8436
61	13,9763	3,1667	103		0,7967
62	14,2883	3,1937	104		0,7553

Tabel 8B geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026

Tabel 8C: afkoopfactoren voor ingegaan wezenpensioen

Leeftijd	WzP ingegaan
0	14,7478
1	14,0928
2	13,4229
3	12,7375
4	12,0351
5	11,3138
6	10,5730
7	9,8123
8	9,0311
9	8,2292
10	7,8202
11	7,4060
12	6,9865
13	6,5618
14	6,1319
15	5,6968
16	5,2565
17	4,8111
18	4,3606
19	3,9050
20	3,4445
21	2,9790
22	2,5086
23	2,0335
24	1,5536
25	1,0692
26	0,5795
27	0,0833

Tabel 8C geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026

Afkoopfactoren 1 juli 2026 tot 1 juli 2027

Algemene uitgangspunten		
Percentage afkoop ouderdomspensioen met partnerpensioen	mannen vrouwen	47% 53%
Percentage afkoop ingegaan partner- en wezenpensioen	mannen vrouwen	23% 77%
Prognosetafel	AG 2024, startjaar 2026	
Rentetermijnstructuur	DNB 2025-09-30 (UFR)	

Tabel 8D: afkoopfactoren voor ingegaan ouderdomspensioen en ingegaan partnerpensioen

Leeftijd	OP ingegaan	PP ingegaan	Leeftijd	OP ingegaan	PP ingegaan
21		30,8364	**63**	17,5143	17,7866
22		30,6609	**64**	17,0323	17,3097
23		30,4804	**65**	16,5413	16,8229
24		30,2946	**66**	16,0430	16,3283
25		30,1034	**67**	15,5363	15,8249
26		29,9068	**68**	15,0235	15,3144
27		29,7046	**69**	14,5045	14,7975
28		29,4966	**70**	13,9810	14,2757
29		29,2829	**71**	13,4496	13,7444
30		29,0633	**72**	12,9139	13,2072
31		28,8374	**73**	12,3727	12,6635
32		28,6052	**74**	11,8289	12,1165
33		28,3664	**75**	11,2842	11,5654
34		28,1212	**76**	10,7378	11,0129
35		27,8695	**77**	10,1931	10,4596
36		27,6109	**78**	9,6514	9,9082
37		27,3454	**79**	9,1147	9,3605
38		27,0730	**80**	8,5832	8,8162
39		26,7933	**81**	8,0642	8,2846
40		26,5063	**82**	7,5536	7,7593
41		26,2122	**83**	7,0583	7,2503
42		25,9108	**84**	6,5771	6,7545
43		25,6021	**85**	6,1099	6,2710
44		25,2854	**86**	5,6636	5,8099
45		24,9618	**87**	5,2410	5,3729
46		24,6302	**88**	4,8403	4,9590
47		24,2918	**89**	4,4663	4,5720
48		23,9458	**90**	4,1181	4,2094
49		23,5918	**91**	3,8044	3,8843
50		23,2298	**92**	3,5065	3,5752
51		22,8599	**93**	3,2325	3,2910
52		22,4829	**94**	2,9816	3,0312
53		22,0978	**95**	2,7533	2,7949
54		21,7044	**96**	2,5464	2,5811
55		21,3028	**97**	2,3599	2,3888
56		20,8928	**98**	2,1928	2,2166
57		20,4742	**99**	2,0441	2,0634
58		20,0470	**100**	1,9129	1,9281
59		19,6122	**101**	1,7992	1,8101
60		19,1686	**102**	1,6985	1,7057
61		18,7174	**103**	1,6095	1,6138
62	17,9890	18,2561	**104**	1,5311	1,5330

Tabel 8D geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027

Tabel 8E: afkoopfactoren voor uitgesteld ouderdomspensioen en meeverzekerd partnerpensioen

Leeftijd	OP uitgesteld	PP meeverzekerd	Leeftijd	OP uitgesteld	PP meeverzekerd
21	5,0692	0,9069	**63**	13,7200	2,6500
22	5,1793	0,9351	**64**	14,1480	2,6895
23	5,2911	0,9641	**65**	14,5928	2,7277
24	5,4049	0,9937	**66**	15,0556	2,7636
25	5,5205	1,0239	**67**	15,5363	2,7836
26	5,6380	1,0548	**68**		2,7879
27	5,7573	1,0863	**69**		2,8020
28	5,8791	1,1185	**70**		2,8106
29	6,0039	1,1513	**71**		2,8165
30	6,1317	1,1850	**72**		2,8177
31	6,2627	1,2196	**73**		2,8149
32	6,3968	1,2550	**74**		2,8058
33	6,5343	1,2913	**75**		2,7898
34	6,6752	1,3286	**76**		2,7684
35	6,8197	1,3666	**77**		2,7397
36	6,9678	1,4057	**78**		2,7035
37	7,1197	1,4457	**79**		2,6600
38	7,2755	1,4865	**80**		2,6095
39	7,4357	1,5284	**81**		2,5493
40	7,6003	1,5711	**82**		2,4831
41	7,7697	1,6146	**83**		2,4082
42	7,9439	1,6589	**84**		2,3289
43	8,1235	1,7039	**85**		2,2443
44	8,3090	1,7498	**86**		2,1557
45	8,5008	1,7962	**87**		2,0620
46	8,6988	1,8435	**88**		1,9653
47	8,9037	1,8909	**89**		1,8646
48	9,1165	1,9389	**90**		1,7628
49	9,3380	1,9874	**91**		1,6562
50	9,5686	2,0363	**92**		1,5567
51	9,8089	2,0856	**93**		1,4596
52	10,0595	2,1349	**94**		1,3697
53	10,3214	2,1843	**95**		1,2821
54	10,5959	2,2337	**96**		1,1999
55	10,8835	2,2832	**97**		1,1240
56	11,1850	2,3320	**98**		1,0551
57	11,5004	2,3805	**99**		0,9915
58	11,8307	2,4284	**100**		0,9329
59	12,1767	2,4749	**101**		0,8785
60	12,5380	2,5208	**102**		0,8296
61	12,9165	2,5646	**103**		0,7859
62	13,3098	2,6084	**104**		0,7472

Tabel 8E geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027

Tabel 8F: afkoopfactoren voor ingegaan wezenpensioen

Leeftijd	WzP ingegaan
0	14,3306
1	13,7297
2	13,1099
3	12,4706
4	11,8105
5	11,1281
6	10,4228
7	9,6940
8	8,9414
9	8,1644
10	7,7666
11	7,3627
12	6,9525
13	6,5361
14	6,1135
15	5,6847
16	5,2498
17	4,8090
18	4,3621
19	3,9094
20	3,4507
21	2,9862
22	2,5159
23	2,0400
24	1,5586
25	1,0721
26	0,5803
27	0,0833

Tabel 8F geldt van 1 juli 2026 tot 1 juli 2027

9. Omzetting pensioenleeftijd 65 naar leeftijd 67

Bouwde u op 31 december 2014 al ouderdomspensioen bij het *pensioenfonds* op? Dan geldt voor dat pensioen vanaf 1 januari 2015 deze nieuwe pensioenregeling. Uw pensioen gaat standaard in op uw 67e. We rekenen uw ouderdomspensioen dat inging op uw 65e om naar een ouderdomspensioen dat ingaat op uw 67e. Uw pensioen gaat hierdoor omhoog. De hoogte van uw *partnerpensioen* blijft ongewijzigd.

We rekenden het ouderdomspensioen om met de volgende omzettingsfactoren:

Leeftijd	Conversie factoren van OP65 naar OP 67
21	1,1378
22	1,1380
23	1,1367
24	1,1375
25	1,1375
26	1,1370
27	1,1375
28	1,1377
29	1,1376
30	1,1374
31	1,1382
32	1,1376
33	1,1375
34	1,1376
35	1,1376
36	1,1375
37	1,1375
38	1,1370
39	1,1366
40	1,1360
41	1,1355
42	1,1349
43	1,1341
44	1,1336
45	1,1323
46	1,1313
47	1,1308
48	1,1301
49	1,1295
50	1,1289
51	1,1284
52	1,1280
53	1,1281
54	1,1278
55	1,1275
56	1,1276
57	1,1272
58	1,1270
59	1,1266
60	1,1256
61	1,1248
62	1,1233
63	1,1217
64	1,1204
65	1,1191

Bijlage 2: Gemoedsbezwaarde

Artikel 1 Gemoedsbezwaarde

1.1 Wanneer bent u gemoedsbezwaarde?

U bent gemoedsbezwaarde in de zin van dit pensioenreglement als:

- u of uw *werkgever* bezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering.
- u of uw *werkgever* vrijstelling heeft aangevraagd voor deelname aan de pensioenregeling.

1.2 Hoe vraagt u of uw werkgever vrijstelling aan?

U of uw *werkgever* vraagt vrijstelling aan bij het *bestuur* van het *pensioenfonds*. Het *pensioenfonds* heeft hiervoor een modelverklaring.

1.3 Wanneer wordt een vrijstelling verleend?

Een vrijstelling wordt aan u of uw *werkgever* verleend indien het *bestuur* van het *pensioenfonds* van mening is dat de modelverklaring naar waarheid is ingevuld.

Dit geldt ook:

- Het *bestuur* van het *pensioenfonds* kan aan het verlenen van vrijstelling voorwaarden verbinden die noodzakelijk zijn in verband met de administratie van het fonds;
- Uw *werkgever* is verplicht, indien hij de vrijstelling heeft gehad, om deze op te hangen op een plaats die openbaar is voor zijn *werknemers*.

1.4 Wanneer vervalt de vrijstelling?

De vrijstelling vervalt:

- Als het *pensioenfonds* kan aantonen dat er bij u of uw *werkgever* geen sprake meer is van gemoedsbezwaren;
- Als u of uw *werkgever* hier zelf om vraagt;
- Als het *bestuur* van het *pensioenfonds* hiertoe besluit. Dit kan het *bestuur* doen als u of uw *werkgever* de voorwaarden als opgenomen in deze bijlage niet of niet behoorlijk naleeft; of
- Automatisch na 5 jaar, als de vrijstelling is verleend aan uw *werkgever*. Uw *werkgever* kan dan een nieuwe vrijstelling aanvragen.

Als de vrijstelling vervalt, is de pensioenregeling volledig van toepassing op u en uw *werkgever*. Het op naam van de werknemer geboekte spaarsaldo vervalt en wordt beschouwd als voor hem betaalde premie.

Artikel 2 Wat is er geregeld voor gemoedsbezwaarden?

2.1 U bouwt jaarlijks een spaarbedrag op

Jaarlijks bouwt u een spaarbedrag op. U bouwt dus geen pensioen op. U krijgt ook geen pensioen als u komt te overlijden of als u arbeidsongeschikt wordt. Het jaarlijkse spaarbedrag is gelijk aan de totale *premie* als u wel had deelgenomen aan de pensioenregeling.

Jaarlijks ontvangt u van het *pensioenfonds* een opgave van uw spaarsaldo. Het *pensioenfonds* bepaalt ieder jaar per 1 januari het percentage waarmee uw saldo wordt verhoogd. Het percentage is gelijk aan het rekenkundig gemiddelde rendement op de beleggingen van het fonds over de vijf jaren voorafgaand aan de verhoging, verminderd met een half procent en daarna naar beneden afgerond op een veelvoud

van een vierde procent. Als u gedurende het jaar stopt met sparen, met pensioen gaat of overlijdt, ontvangt u de rente tot het moment van stoppen op basis van het laatste percentage.

2.2 U wilt uw spaarsaldo gebruiken

- Dat kan op zijn vroegst op de datum die 5 jaar voor uw *AOW*-leeftijd ligt en op zijn laatst op uw 70e.
- Vanaf de gekozen datum ontvangt u uw spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen gedurende 15 jaar.
- Na ingang van de uitkering kan het resterende spaarsaldo jaarlijks achteraf per 1 januari worden verhoogd met rente. De rente is gelijk aan het saldo van de Euribor 12 maands rente vermeerderd met 0,5%. Indien dit saldo negatief is wordt uw spaarsaldo niet verhoogd.

Bedraagt het jaarlijkse bedrag dat u uitgekeerd krijgt van het *pensioenfonds* minder dan de *wettelijke afkoopgrens*? Dan wordt het spaarsaldo in één keer aan u uitbetaald.

Dit geldt ook:
Op de bedragen die uitgekeerd worden houdt het *pensioenfonds* loonbelasting en *premie*s voor de sociale verzekeringen in. Die betalen wij aan de Belastingdienst.

2.2 U komt te overlijden voordat uw spaarsaldo tot uitkering is gekomen

- Vanaf uw overlijden, ontvangt uw *partner* het spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen gedurende 15 jaar.
- Heeft u geen *partner* maar wel één of meer kinderen dan ontvangen uw kinderen het spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen tot 18 jaar. Studeert een *kind* of volgt het een beroepsopleiding? Dan wordt het spaarsaldo uitgekeerd tot 27 jaar.
- Heeft u geen *partner* en geen kinderen, dan ontvangen uw erfgenamen het spaarsaldo in één keer.

Dit geldt ook:
Op de bedragen die uitgekeerd worden houdt het *pensioenfonds* loonbelasting en *premie*s voor de sociale verzekeringen in. Die betalen wij aan de Belastingdienst.

2.3 U komt te overlijden nadat uw spaarsaldo tot uitkering is gekomen

- Vanaf uw overlijden, ontvangt uw *partner* het resterende spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen gedurende de resterende tijd van 15 jaar;
- Heeft u geen *partner* maar wel één of meer kinderen dan ontvangen uw kinderen het resterende spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen tot 18 jaar. Studeert een *kind* of volgt het een beroepsopleiding? Dan wordt het spaarsaldo uitgekeerd tot 27 jaar.
- Heeft u geen *partner* en geen kinderen, dan ontvangen uw erfgenamen het resterende spaarsaldo in één keer

Dit geldt ook:
Op de bedragen die uitgekeerd worden houdt het *pensioenfonds* loonbelasting en *premie*s voor de sociale verzekeringen in. Die betalen wij aan de Belastingdienst.

Artikel 3 Wat als alleen mijn werkgever is vrijgesteld?

Als u zelf geen vrijsteling heeft maar uw *werkgever* wel dan moet u zelf deels de *premie* betalen aan het *pensioenfonds*. De *premie* is gelijk aan de *premie* die betaald had moeten worden indien u en uw *werkgever* geen vrijstelling hadden gehad. Voor de *premie* die u zelf moet betalen aan het *pensioenfonds*, heeft u recht op *pensioenaanspraken*. Voor de *premie* die uw *werkgever* betaalt bouwt u een spaarbedrag op.

U kan het *bestuur* van het *pensioenfonds* vragen om de *premie* die uw *werkgever* betaalt ook te zien als pensioen*premie*. In dat geval is de pensoenregeling van het *pensioenfonds* volledig van toepassing op u.

Dit geldt ook:
Treedt u uit dienst bij een *werkgever* die een vrijstelling heeft? En heeft u het *bestuur* van het *pensioenfonds* niet gevraagd om de *premie* van de *werkgever* te zien als pensioen*premie*? Dan wordt de pensioenregeling van het *pensioenfonds* op het moment van
uit diensttreden alsnog volledig op u van toepassing. Hetzelfde geldt bij overlijden of als u 67 wordt.